

slovenske železnice

Jesenice dz

Novice

220020179,3

COBISS

KNJIŽNICA JESENICE

interni informacijski časopis
številka 3, marec 2002

Mauice

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

VSEBINA:

Prodaja in marketing

Izdelava jekla MKM CrAl 4 za navitja avtomobilskih katalizatorjev v Acroniju

INTERVJU

Inovativnost delavcev kot odgovor na oceno tveganja

Kako ukrepamo, če sprejmemo pritožbo v zvezi z okoljem

Obisk svetnikov KS Javornik - Koroška Bela

ANKETA

Izobraževanje za kakovost

Obnovimo osnove o presojah

O kisiku nekoliko drugače

KADROVSKA GIBANJA V FEBRUARJU

Elektrodna regulacija na elektro obločni peči

Poslovanje v letu 2001

Proizvodnja v februarju

Seja skupščine družbe Acroni

Obisk novinarke ga. Lucy Smy iz Financial Times-a

Proizvodnja surovega jekla v letu 2001

ZDA so uvedle carine za uvoz jekla in jeklenih izdelkov

IZ SVETA JEKLA

NI MI VSEENO!

SINDIKALNE NOVICE

BILO JE PRED 50 LETI

In memoriam JOŽE BEDIČ (1923 - 2002)

Ideje so zrasle v srcih mladih po letih in po srcu

Nova gledališka predstava Ta bol' teatra Kulturno prosvetnega društva Josip Lavtižar Kranjska Gora

Debela peč

Špikov kot

Marjeta in Dragec

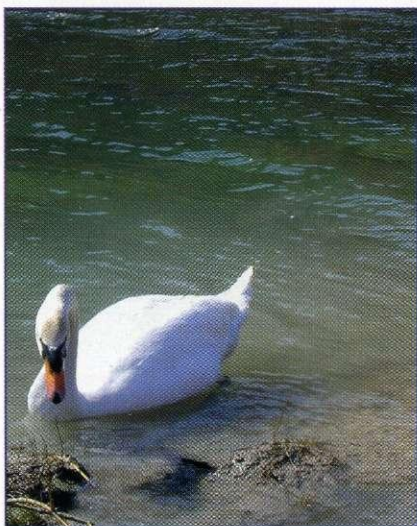
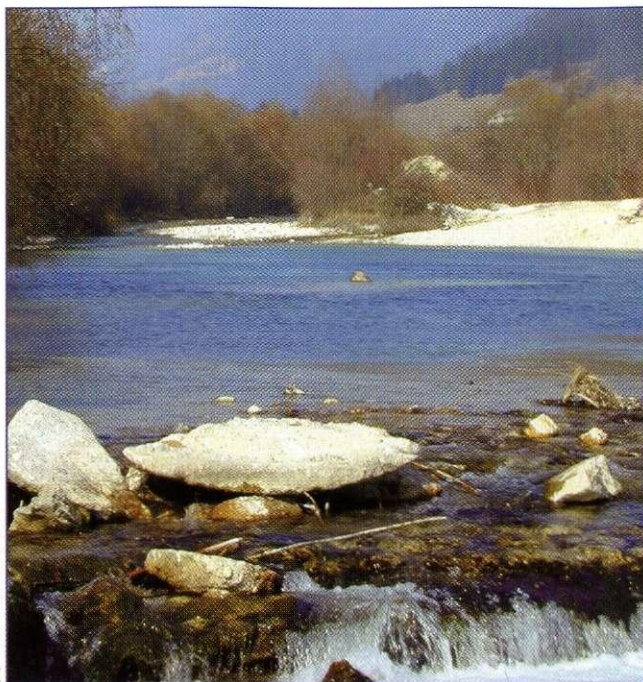
AKTIVNOSTI DMIT V LANSKEM LETU

Pogovarjali smo se z županom

NAGRADNA KRIŽANKA

Kviz o zgodovini železarstva

Sprehod ob Savi

Slika na naslovni strani:

Labod je našel svoje domovanje na Savi pod nasipom na Javorniku.

PRODAJA IN MARKETING

Konjunkturna gibanja v svetu so tista, ki poleg usposobljenosti podjetja zadovoljiti kupce in s tem tržišče močno vplivajo na prodajo naših izdelkov. Vedno znova se kaže, da smo izbrali pravilno strategijo diverzifikacije našega proizvodnega programa, ki nam omogoča blažiti minimume konjunkturnih krivulj, ki niso za posamezne programe istočasni oziroma enako globoki.

Vendar naš cilj zagotoviti uspešno poslovanje Acronija pogojuje prodajo na ustrezni ravni tudi ob neugodnih tržnih razmerah - ob tem, da prodaja naših izdelkov raste, tako količinsko kot vrednostno.

Tako smo v letu 2000, ki je bilo tržno ugodno, prodali 213.000 ton jekla, leta 2001 ob manj ugodnih tržnih razmerah 224.000 ton, letos pa načrtujemo prodajo 230.000 ton in realizacijo blizu 36 milijard tolarjev.

Drugi pomemben cilj, ki ga zasledujemo, pa je stalno izboljševanje strukture naših izdelkov. Tako nam količinsko konstrukcijska legirana jekla in jekla za poboljšanje predstavljajo 12 odstotkov, nerjavna jekla 22 odstotkov, jekla za elektro pločevine 36 in konstrukcijska navadna jekla 30 odstotkov celotne prodaje. Vrednostno pa nam prodaja nerjavnih jekel predstavlja 52 odstotkov, jekla za elektro pločevine 27, konstrukcijska legirana jekla in jekla za poboljšanje 8, konstrukcijska navadna pa le 13 odstotkov.

V Slovenji bomo dosegli 37-odstotno vrednost realizacije, 63 odstotkov pa na tujih trgih, od katerih bomo v Evropsko skupnost izvozili v vrednosti 53 odstotkov.

Gibanje trga na področju nerjavnih jekel je zelo pomembno za doseganje ciljev.

Trg nerjavnih jekel se je v letu 2001 gibal v sorazmerju s padci gospodarske rasti držav. V drugi polovici leta je prišlo do zmanjšane porabe in drastičnega padca cen, kar je povzročilo, da so nekateri veliki proizvajalci v zadnjem četrtletju leta 2001 znižali proizvodnjo. Kljub napovedim in gospodarskim gibanjem po 11. septembru v ZDA, da bo recesija na trgu nerjavnih izdelkov trajala najmanj polovico leta 2002, smo načrtovali optimistično. Prvo četrtletje letošnjega leta bo kmalu za nami in lahko ocenimo, da smo bili na področju nerjavnih jekel uspešni, saj so prodane količine nad načrtovanimi.

Za leto 2002 načrtujemo prodajo 83.000 ton jekel za elektro pločevine. Položaj na programu elektro pločevin, kakor tudi pri legiranih jeklih še v veliki meri odraža lanskoletne negativne smernice rasti industrijske proizvodnje.

Upadanje potrošnje končnih proizvodov, bele tehnike, avtomobilske industrije in električnih strojev ter aparatov vpliva na vse težje pogoje trženja elektro pločevin. Zmanjšanje gospodarske rasti se odraža v porabi specialnih jekel predvsem na področju konstrukcij industrije proizvodnje nafte in v kemični industriji.

Na področju jekel za elektro pločevine in legiranih jekel smo vse sile usmerili v pridobivanje novih kupcev, kar nam bo omogočilo doseči prodajo načrtovanih količin, ki se bodo z naložbo v hladni valjarni še povečale.

Stanje na področju konstrukcijskih navadnih jekel, ki jih prodajamo predvsem na slovenski trg, kaže, da bomo morali tudi v prihodnje ta jekla izvažati predvsem na bližnje tuje trge. Svojo prisotnost usmerjamo tudi na trge bivše Jugoslavije, vendar po poteh, ki nam zagotavljajo redna plačila.

Globalizacijski procesi na področju jeklarske industrije so zelo intenzivni. Združevanja vodilnih proizvajalcev jekla imajo za cilj okrepitev tehnološkega sodelovanja na eni strani in s tem čim učinkovitejšo obrambo (zniževanje stroškov) pred globalizacijskimi smernicami med porabniki jekla na drugi strani. Zahteve kupcev postajajo vedno večje ter le spoštovanje in izpolnjevanje njihovih zahtev nam bo omogočilo učinkovit nastop na tržišču jekla.

Direktor prodaje in marketinga
Bogdan Ravnik, univ.dipl.inž.

TEMA MESECA

IZDELAVA JEKLA MKM CrAl 4 ZA NAVITJA AVTOMOBILSKIH KATALIZATORJEV V ACRONIJU

V Acroniju smo v mesecu februarju izdelali prvo šaržo feritnega v ognju obstojnega jekla z imenom MKM CrAl 4. Kupec materiala je nemško podjetje MK Metallfolien. Jeklo se uporablja za izdelavo katalizatorjev za motorje z dizelskim izgorevanjem. Izdelava in predelava omenjene vrste jekla je izredno zahtevna v vseh fazah proizvodnje. Končni izdelek v Acroniju je hladno valjan trak debeline 0,6 mm, ki je primeren za nadaljnje valjanje v folijo debeline 30 mikronov.

Iskreno se zahvaljujem in čestitam vsem, ki so sodelovali pri izdelavi in predelavi te nove vrste jekla.

Ulivanje jekla MKM CrAl4 na kontilivu.

Vroče valjani kolobar.

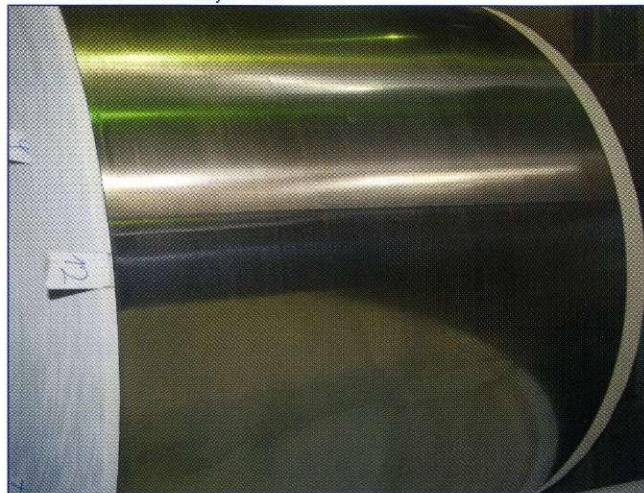
Katalizatorji v avtomobilski industriji

V svetovni avtomobilski industriji še vedno prevladujejo katalizatorji, izdelani iz keramičnih materialov.

Zaradi večje ekološke naravnosti, daljše življenjske dobe (katalizator je med obratovanjem toplotno zelo obremenjen) in boljše visoko-temperaturne korozijske obstojnosti pa lahko pričakujemo zelo hiter razvoj kovinskih katalizatorjev.

Kovinske komponente imajo namreč to sposobnost, da se hitreje segrejejo do temperature, kjer katalizator začne opravljati svojo funkcijo čiščenja izpušnih plinov. Ta prednost se posebej dobro

Končni izdelek - hladno valjani trak.

odraža pri kratkotrajnih delovanjih motorja. Ostale prednosti kovinskih katalizatorjev so še: da so odporni proti temperaturnim šokom in visokim vibracijam, lahko se oblikujejo v zahtevne oblike, ki so primerne za zaprte izpušne cevi avtomobilov, kar je velika slabost in obenem vzrok kratke življenjske dobe katalizatorjev iz keramičnih komponent.

Odsluženi kovinski katalizatorji se dajo ustrezno reciklirati, kar je iz ekološkega vidika zelo pomembno. Njihova slabost je višja cena v primerjavi s keramičnimi.

Danes v svetu obstajata dve tehnologiji izdelave materiala za kovinske katalizatorje. Pri prvi se v jeklo dodaja visok delež aluminija. Po tej tehnologiji smo v Acroniju že uspešno izdelali vrste jekla Crofer YHf, Aluchrom YHf in MKM CrAl 4.

Navitje katalizatorja.

Pri drugi tehnologiji v samo jeklo dodamo veliko manjši delež aluminija. Aluminij nanese na površino v kasnejših fazah proizvodnje (patentirani postopek podjetja Texas Instruments), pri čemer je pomembno, da s posebno toplotno obdelavo dobimo enak končni izdelek kot pri izdelavi jekla po prvi tehnologiji. Tudi to jeklo z imenom Durafoil, smo v Acroniju že izdelali.

Pri obeh tehnologijah se za legiranje uporabljajo tudi redke zemlje.

Jekla za katalizatorje predstavljajo kakovostni preskok v primerjavi z ostalim programom nerjavnih jekel. So specialni izdelek z visoko dodano vrednostjo in zato tako razvojno kot tržno zanimiv za Acroni.

Alenka Kosmač

INTERVJU

Alenka Kosmač: "JEKLA ZA KATALIZATORJE SO TAKO RAZVOJNO KOT TRŽNO ZANIMIVA ZA ACRONI."

Alenka Kosmač, raziskovalka za nerjavne pločevine, že od leta 1994 uspešno vodi strokovni tim za nerjavna jekla ter je od vsega začetka sodelovala pri raziskavah in izdelavi jekel za katalizatorje. Vedno je našla čas tudi za izobraževanje, čeprav jo doma čakajo

Matic, Katarina in Natalija. Najmlajša, Natalija bo letos stara 7 let, Matic jih bo dopolnil 13, Katarina pa 10.

V Železarni Jesenice - Sektorju za razvoj in raziskave se je kot pripravnica zaposlila 7. oktobra 1988. V decembru istega leta je diplomirala na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo ter postala

univerzitetna diplomirana inženirka metalurgije. Po uspešno opravljenem pripravništvu je bila razporejena na delovno mesto višjega strokovnega sodelavca tehnične standardizacije, kjer je bila vse do reorganizacije Železarne Jesenice koncem leta 1992. V Acroniju opravlja že od 1. januarja 1993 delo raziskovalke. V tej številki Novic nam predstavlja nov, tržno in tehnološko zanimiv Acronijev izdelek - jeklo za katalizatorje.

Kako je prišlo do razvoja jekel za katalizatorje?

Do razvoja jekel za katalizatorje je prišlo zaradi sodelovanja z nemškim podjetjem Krupp VDM. Prvo šaržo vrste jekla Crofer YHf smo naredili že leta 1998. Rezultati vseh testiranj so bili dobri, zato smo nadaljevali s skupnim razvojem. Rezultat je bila izdelava jekla Aluchrom YHf., ki je v proizvodnem procesu še veliko zahtevnejša. V primerjavi s Kruppom so bili izpleni v Acroniju veliko višji, saj nam je jeklo uspelo uliti na kontinuirni livni napravi, medtem ko tehnološka pot v Kruppu poteka z klasičnim ulivanjem v brame. Skupen razvoj s Krupp VDM se je po izdelavi jekla Aluchrom končal, zaradi menjave njihovega vodstva. Znanje in izkušnje, ki smo jih pridobili, smo izkoristili pri razvoju jekla za ameriškega izdelovalca materiala za katalizatorje – Texas Instruments (EMS) in najnovejše vrste jekla MKM CrAl4.

Kakšne so razlike med posameznimi jekli?

Poenostavljeno rečeno je bistvena razlika med posameznimi vrstami jekla v količini legiranih dodatkov, zlasti aluminija. Ta se giblje v mejah od 5,8 % pa do 0,8 %. Med jekli za katalizatorje je najbolj legirano jeklo Aluchrom YHf, sledi mu MKM CrAl4, Crofer YHf in Durafoil. Vsa jekla so legirana tudi z dodatki redkih zemelj.

Proizvajalcev teh jekel na svetu ni veliko, torej imamo lepe možnosti.

Po podatkih, ki so nam na voljo, sta po en proizvajalec v ZDA in na Japonskem, v Evropi pa te vrste jekel poleg Acronija proizvajata še francoski Ugine in nemški Krupp VDM. Ocenjujem, da imamo s proizvodnega stališča pred obema evropskima proizvajalcema kar nekaj prednosti, saj imamo možnost kontinuirnega ulivanja, ki mu takoj sledi vroče valjanje. Krupp na primer vozi vroče toplo valjane kolobarje 60 km daleč v hladno valjarno. Hitrost izdelave pa je bistvenega pomena, saj material postane krhek, če ga ohladimo.

Najbrž pri uvajanju novih izdelkov ne gre vse gladko. Kakšne so težave pri proizvodnji jekel za katalizatorje?

Proizvodnja teh vrst jekel zahteva zelo temeljite priprave in načrtovanje. Pomemben je že pregled vseh surovin, ki morajo biti izredno čiste. Pri izdelavi jekla v jeklarni uporabljamo poseben postopek, ki je značilen samo za to vrsto jekla in pri katerem velike količine materiala dodajamo na VOD napravi. Tako dobimo

kemično sestavo jekla v ozkih analiznih mejah tudi glede elementov, ki pri izdelavi drugih vrst nimajo bistvenega vpliva. Izredno zahtevno je ulivanje na kontinuirni livni napravi, ker jeklo zelo slabo teče. Ulivanju v slabe mora takoj slediti vroče valjanje, zato je logistična izvedba bistvenega pomena. Če bi material ohladili, bi nam preprosto razpadel. Med vročim valjanjem lahko prihaja do lepljenja materiala na valje in do pokanja robov toplo valjanih trakov. Po vročem valjanju materiala še vedno ne smemo ohladiti, ker bi se lomil krhko kot steklo, ampak ga še toplega takoj valjamo na ZRM ogrodju v Hladni valjarni. To pomeni, da na napravah za hladno valjanje valjamo material, ki ima lahko tudi preko 200⁰ C. Šele po valjanju v Hladni valjarni material lahko ohladimo. Celoten proizvodni proces od starega železa do hladno valjanih kolobarjev je tako končan v štiriindvajsetih urah.

Kakšne so priprave na proizvodnjo novega izdelka?

Priprave na proizvodnjo novega izdelka obsegajo izdelavo načrta razvoja, kjer celoten razvoj razdelimo v posamezne faze. Izredno pomemben je pregled in študij literaturnih podatkov. Pri tem imamo v Acroniju preko interneta možnost dostopa do OCLC baze podatkov, ki nudi dostop in tudi naročanje znanstvenih poročil, člankov, knjig po vseh velikih strokovnih knjižnicah in ogromnemu številu periodične publikacije. V okviru tima za nerjavna jekla nato čimbolj natančno definiramo tehnološko pot po posameznih proizvodnih procesih. Precej dela pa je še s stvarmi, kot so uskladitev in vnašanje kemične sestave ter šifre jekla v poslovni informacijski sistem, izdelava tehnoloških navodil, logistična uskladitev.

Tim za nerjavna jekla ima najbrž še druge naloge?

Strokovni tim za nerjavna jekla vodim že od leta 1994. Osnovno problematiko, ki jo obravnavamo, lahko razdelimo v dva dela, in sicer tehnološko in razvojno. Posebne delitve ni, ker se tehnološka in razvojna problematika običajno prepletata. Rezultati, ki so plod dela neke skupine ljudi in se mi osebno zdijo pomembni so: stalno povečevanje deleža nerjavnih jekel, uvedba dušikovega kopja, ki omogoča manjšo porabo niklja, izdelava jekel legiranih z dušikom, uvedba v ognju obstojnih jekel Acroni 11Si in Acroni 19Si v redni proizvodni program, izdelava različnih vrst jekla za katalizatorje itd.

Vaša kartoteka je popisana z strokovnim usposabljanjem na različnih področjih, kot so obvladovanje kakovosti, tuj jezik, General Management Program. Kaj se vam pri vašem delu zdi najpomembnejše?

Najpomembnejše se mi zdi, da si vedno odprt za učenje novih stvari. Raziskovalne naloge niso več omejene le na poznavanje metalurške tehnologije, ampak je potrebno vedno več tudi ekonomskih znanj. Če za ilustracijo povem, da so bili celotni stroški izdelave ene od zadnjih šarž jekla za katalizatorje 20 milijonov tolarjev, potem je jasno, da je potrebno tudi znanje projektnega vodenja, poznavanje financ. V tej smeri sem se lani izobraževala na IEDC poslovni šoli Bled, a spoznavam, da se bo še naprej treba izobraževati in izpopolnjevati.

Časa zase vam najbrž ne ostane prav veliko. Kako uskladite delovne in osebne obveznosti?

Najti moraš neko ravnovesje med službenimi obveznostmi in osebnim življenjem. Imam tri otroke, tako, da mi dela res nikoli ne zmanjka. Vsi trije se veliko ukvarjajo s športom, zato imamo urnike zelo natrane. Na srečo mi pomagata moja starša, posebej takrat, ko imam službene obveznosti. Ker je tudi moj mož metalurški inženir, imam doma vso podporo. Nekaj časa moraš imeti tudi zase. Ta čas večinoma porabim za rekreacijo, zlasti za tek.

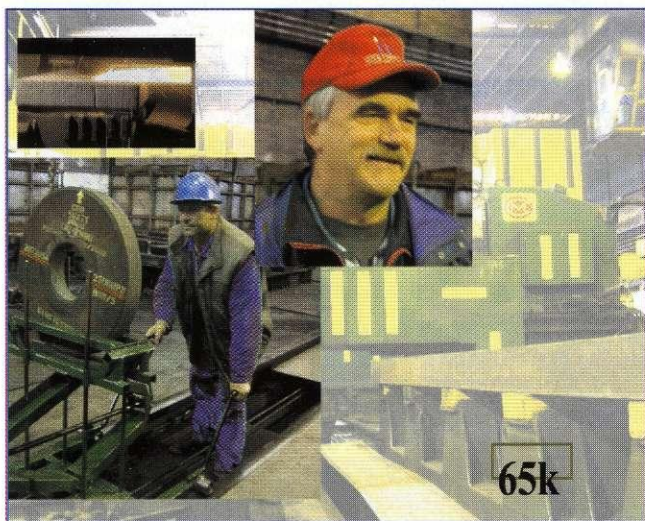
Alenki hvala za pogovor.

A.L., L.M.

INOVATIVNOST DELAVCEV KOT ODGOVOR NA OCENO TVEGANJA

V oceni tveganja za varnost in zdravje ter na podlagi ogleda delovnega mesta brusilca s strani pooblaščenega zdravnika specialista medicine dela ter razgovori z delavci so bili določeni ukrepi za odstranitev prekomernih fizičnih obremenitev pri premeščanju brusnih kolot. Pri delu brusilca slabov nastopa tudi faza dela, pri kateri mora delavec na brusilno glavo nameščati kolot teže približno 67 kg. Tako delo pa vodi do prekomerne obremenitve hrbtenice in posledično do težkih obolenj.

Pravilnik o ročnem premeščanju bremen (Ur.l.RS št. 30/2000), ki je stopil v veljavo v aprilu leta 2000, določa ukrepe, s katerimi mora delodajalec zagotoviti varno in zdravo premeščanje

bremen in meje, do katerih sme obremeniti zdravega delavca oz. delavko. Tako lahko zdrav moški v starosti od 19-45 let premešča breme teže največ 55 kg, v starosti nad 45 let pa 45 kg.

Stopnja ocene tveganja za fizične obremenitve pri premeščanju kolotov je bila ocenjena s 5, kar pomeni da je potrebno takojšnje ukrepanje z namenom odstranitve/zmanjšanja teh obremenitev. Prvi ukrep v sistemu ukrepov VZD je vedno tehnični, zato je bil izrečen ukrep, da je treba delovno mesto opremiti z mehanizirano pripravo za premeščanje kolotov.

Ukrep je realiziral sodelavec Vojko Mikolič v okviru inovacijske dejavnosti in je za svoj dosežek dobil tudi priznanje za najučinkovitejši inovacijski dosežek s področja varstva in zdravja pri delu v letu 2000.

Zakaj ne bi njegovemu zgledu sledili vsi in poskrbeli za varnejše delo na svojem delovnem mestu in ožjem delovnem okolju? Pri izdelavi ocene tveganja smo z evidentiranjem potencialnih nevarnosti že sodelovali, napočil je čas, da jih v okviru svojih sposobnosti in zmožnosti začnemo tudi odpravljati. Postopek uvajanja stalnih izboljšav, ki uravnava inovacijsko dejavnost v delovnih skupinah, nam ponuja za to idealno priložnost.

Novšak, G. Sušnik

KAKO UKREPAMO, ČE SPREJMEMO PRITOŽBO (PREDLOG, SUGESTIJO) V ZVEZI Z OKOLJEM (ŠTEVILKA NAVODILA 21.06.01.ND)

V Acroniju imamo sprejet postopek Komuniciranje (št. 21.06), iz katerega pa izhaja tudi naslednje navodilo kako ukrepamo v primeru sprejetja pritožbe.

Kadar prejmemo telefonski klic, se klicatelju zahvalimo za klic in zapišemo sporočilo, ime in priimek klicatelja ter njegovo telefonsko številko. Povemo mu, da bomo sporočilo poslali odgovorni osebi in v najkrajšem možnem času pripravili odgovor oziroma bomo ustrezno ukrepali. Klicatelju ne dajemo nadaljnjih komentarjev. Zapis klica posredujemo direktorju PC oz. vodju službe ter vodji oddelka ekologije. Če dobimo sporočilo po telefaksu ali v pismu, pošljemo kopije direktorju PC oz. Vodji službe ter vodji oddelka ekologije. Ob prejetju elektronske pošte sporočilo pošljemo direktorju PC oz. vodji službe ter vodji oddelka ekologije. Kadar prejmemo osebni obisk, obiskovalca napotimo k direktorju PC ali vodji službe. Če gre za objavo v medijih, nanjo opozorimo vodjo oddelka za ekologijo.

Andreja Purkat

Koroška Bela - pogled iz tovarne.

OBISK SVETNIKOV KS JAVORNIK – KOROŠKA BELA

Dne 21.02.2002 so nas na njihovo željo obiskali svetniki Krajevne skupnosti Javornik – Koroška Bela. V Acroniju smo svetnike sprejeli namestnik direktorja g. Osovnikar, tehnični direktor g. Banko, direktor PC VP g. Kanalec, vodja projektov g. Bergles, vodja tehničnih služb g. Markež, ki je tudi podžupan, in predstavnik vodstva za varstvo okolja ga. Purkat. Svetnikom smo predstavili vse projekte, ki se pripravljajo za izboljšanje stanja na področju varstva okolja, predvsem projekt, ki bo zmanjšal prašenje iz jeklarne. G. Osovnikar jim je predstavil, kako bo potekalo lastninenje Acronija. Vsi pa smo se trudili, da jim kar najbolje odgovorimo na vsa zastavljena vprašanja. Ob koncu srečanja so izrazili željo, da bi se tudi v prihodnje srečevali na takih srečanjih, kar pa smo jim z veseljem obljubili.

Andreja Purkat

ANKETA

Tema tokratne ankete je ravnanje z odpadki. Naključno izbrane smo vprašali kako ravnaajo z odpadki in ali so seznanjeni z navodili za ravnanje z njimi?

Sonja Lotrič, Raziskave in razvoj

Odpadke zbiramo po navodilih. Zdaj ločimo od komunalnih odpadkov tudi papir, ki ga zvežemo v pakete in oddamo na zbirno mesto. Kisline oddajamo v nevtralizacijo v sodelovanju z oddelkom za kemijske preiskave.

Milan Lužnik, Tehnične storitve

Odpadki se zbirajo ločeno v sodih ali v zabojnikih, ki so prirejeni za določeno vrsto odpadkov. Za odpadke obstaja posebna evidenca, ki jo od nas zahteva lahko tudi inšpektor. Nevarni odpadki - npr. baterije - se zbirajo v posebnih posodah. Odvoz organizira oddelk za ekologijo. Papir se sedaj zbira posebej. V jeklarni imamo to prednost, da stare dokumente lahko uničimo tako, da jih vržemo v peč. Tega načina uničevanja dokumentov bi se lahko posluževali vsi zaposleni v Acroniju.

Anto Marič, PC Vroča predelava

Za vsako vrsto odpadkov so določeni zabojniki, kamor jih odlagamo.

Emir Dedič, PC Vroča predelava

Odlagamo jih ločeno, glede na vrsto odpadkov v zabojnike in sode, seznanjeni pa smo tudi z navodili za ravnanje z nevarnimi odpadki.

Janez Omejc, PC Vroča predelava

Odpadki zbiramo ločeno. Jaz ravnam v skladu z navodili in upam, da tudi drugi. Na oglasni deski sem prebral obvestilo, da se vsi ne držijo navodil in nam Komunala zabojnike zavrača.

Idriz Našič, PC Hladna predelava

Odlagamo jih na določena mesta, ločeno po posameznih vrstah.

Slavko Kanalec, PC Vroča predelava

Skupaj z obratnimi ekologi in oddelkom za ekologijo pripravljamo navodilo za ravnanje z vsemi vrstami odpadkov. Z njimi bomo seznanili delovodje, ki bodo podpisali, da navodilo razumejo. Potem jih bomo s skupnimi močmi začeli tudi izvajati v praksi. Večkrat se je izkazalo, da zaposleni ne vedo, kako ravnati z določeno vrsto odpadkov, čeprav imamo določene zabojnike za ločeno zbiranje. Za nekatere obstajajo zelo natančna navodila, ne pa za vse, zato je v preteklosti večkrat prihajalo do napačnega sortiranja. Zaradi tega bomo z navodili seznanili čim večji krog zaposlenih.

Sabir Balič, PC Vroča predelava

Ravnamo v skladu z navodili, ki jih dobimo od delovodij.

Džuro Čulibrk, PC Hladna predelava

Z odpadki ravnamo v skladu z navodili. Za zaposlene na vzdrževanju to lahko trdim. Lahko pa pogledate v sode in zabojnike, pa boste videli.

Vehid Dugonjič, PC Vroča predelava

Seznanjeni smo z navodili za ravnanje z odpadki in jih tudi upoštevamo.

L.M.

VODENJE KAKOVOSTI

IZOBRAŽEVANJE ZA KAKOVOST

Dosedanjemu seznamu desetih aktivnih notranjih presojevalcev družbe Acroni, d.o.o. so se v tem mesecu pridružili še štirje novi notranji presojevalci:

- **Marjan Trstenjak**, tehnolog vzdrževanja v Profitnem centru vroča predelava
- **Branko Korošak**, asistent za potisno peč v Profitnem centru vroča predelava
- **Mihec Hladnik**, vodja Logistike v službi Prodaja in marketing
- **Janez Pavlin**, pom.direktorja za tehnologijo v Profitnem centru hladna predelava

Uspešno so zaključili dvodnevno izobraževanje za notranje presojevalce sistema vodenja kakovosti v skladu z zahtevami standarda ISO 9001:2000, ki ga je izredno strokovno vodil univ.dipl.ing. Mitja Plos iz podjetja MISTRA QMS.

Poleg samih zahtev sistema vodenja kakovosti so bili podrobno seznanjeni z zahtevami za izvajanje presoje, ki so napisane v prvem delu standarda ISO 10011, in s kvalifikacijskimi kriteriji, ki so vsebina drugega dela navedenega standarda.

Ob tej priložnosti jim izrekam dobrodošlico med vrste notranjih presojevalcev in jim želim, da bi s svojim delom in pozitivnim mišljenjem okrepili skupna prizadevanja za še boljše delovanje celotnega sistema vodenja kakovosti.

OBNOVIMO OSNOVE O PRESOJAH

1. Kaj je presoja?

To je sistematičen, neodvisen, vzorčen in dokumentiran pregled dela ter rezultatov dela v podjetju.

2. Kakšne vrste presoj poznamo in kdo so izvajalci?

- notranje presoje izvajamo notranji presojevalci družbe Acroni, d.o.o.
- zunanje presoje izvajajo zunanji presojevalci iz certifikacijskega organa ali predstavniki naših odjemalcev.

Tako prve kot druge vrste presoj so lahko redne (načrtovane) ali izredne.

3. Kaj pregledujemo na presoji?

Vse, kar bi lahko kvarno vplivalo na kakovost procesa in v končni fazi povzročilo neskladen izdelek oziroma neizpolnjevanje

kupčevih zahtev in pričakovanj. Bistvo presoje je v odkrivanju možnosti za še boljše delovanje procesov.

4. Kdo lahko izvaja presoje?

Od presojanega področja neodvisni presojevalec, to je oseba z ustrežno strokovno izobrazbo in delovnimi izkušnjami, ki ima poleg osvojenih znanj, ki se zahtevajo za izvajanje in vodenje presoje tudi predpisane osebnostne lastnosti.

5. Katere so naloge presojevalca?

- Najprej se s predstavnikom presojanega področja dogovori za čas in kraj izvedbe presoje.
- Na presojo se pripravi (seznani se s področjem, prouči dokumentacijo, sestavi vprašalnik...)
- Med procesom presoje sprašuje in zbira dokaze o izpolnjevanju zahtev.
- Izdela poročilo o presoji, v katerem za večjo ugotovljeno neskladnost navede korektivni ukrep, za manjša odstopanja ali možnosti izboljšav pa priporočila.

6. Kako lahko posameznik prispeva k uspešnemu izidu presoje?

a) Potencialne neskladnosti predhodno odkrije in odpravi.

Pogosto je povod za neskladnost nepoznavanje zahtev, tako standarda, kot internih dokumentov. Zahteve morajo biti znane, poti za njih uresničevanje pa ustrezno dokumentirane in dokazljivo izvajane. Procese in dele procesov opisujemo s postopki. Posameznik preveri, v katerem postopku oz. postopkih je njegovo delo predpisano, preveri, če res nastopa v matriki odgovornosti (po funkciji iz organizacijske sheme!), presodi, če delo izvaja, kot je napisano v ustreznih navodilih in če izvajanje res lahko podpre z ustreznimi dokazi ter ukrepa v smeri odprave, kadar zazna neskladnost.

b) Na presojo se pripravi. Posameznik velik del svoje naloge izpolni z izvedbo predhodne točke. Seznaniti se mora še z vprašalnikom za presojo, pripraviti potrebno dokumentacijo in morebitne vzorčne primere oz. drugo dokazno gradivo. Predstavnik presojanega področja pa ima dodatno nalogo, da vnaprej določi sprejem presojevalcev, prostor za razgovore in zagotovi prisotnost oseb, ki bodo zastopale presoano področje.

c) Zagotovi nemoten potek presoje. Pomembno je, da na zastavljena vprašanja odgovarja kratko, jedrnat, zanesljivo, da postreže s stvarnimi dokazi in ne z neko obširno razlago, ki lahko celo zavaja presojevalca. Ker so presoje terminsko omejene, ne zavlačuje z odgovori. Izjave, ki jih ne more podpreti z dokazi, ne sodijo na presojo.

Predvsem se je treba zavedati, da bistvo presoje ni v iskanju napak, pač pa so sredstvo za ugotavljanje dejanskega stanja in iskanje možnih izboljšav.

7. Čemu služijo rezultati presoje?

- Rezultati notranje presoje** vodstvu nudijo informacijo o delovanju posameznih procesov, o možnih izboljšavah, o ustreznosti in učinkovitosti delovanja določenega procesa in v končni fazi celotnega sistema vodenja kakovosti.
- Rezultati zunanje presoje** se upoštevajo pri izdajanju oziroma podaljševanju veljavnosti certifikata kakovosti.

Maja Prestereš

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

O KISIKU NEKOLIKO DRUGAČE

O kisiku v zraku in njegovem pomenu za življenje smo veliko slišali že v šolskih klopih, manj pa verjetno vemo o skoraj stodontnosti čistemu kisiku. Tak kisik v Acroniju uporabljamo največ pri proizvodnji jekla, čiščenju in razrezu materiala ter varjenju. Namen članka je predstaviti nevarnosti in osnovne varnostne ukrepe pri delu s čistim kisikom. Obsega predvsem splošno informacijo o kisiku zato ni podrobneje zajet prevoz, uporaba in skladiščenje jeklenk s kisikom, uporaba plinskih armatur in plinskih cevi.

Plamenski rezalec na nasipu.

Nepravilno ravnanje s kisikom predstavlja potencialno nevarnost za nastanek požara ali eksplozije. Zaradi navedenih nevarnosti se mora delo s kisikom opravljati skrbno in pazljivo z upoštevanjem navodil in predpisov.

Nevarnosti in nezgode, ki jih povzroči nepravilno ravnanje s kisikom, lahko na splošno razdelimo na dve skupini. V prvo skupino spadajo velike oksidacijske sposobnosti kisika, saj številne snovi s čistim kisikom gorijo z veliko intenzivnostjo. Sem spadajo maščobe, guma, olja, železo ipd. V drugo skupino spadajo nevarnosti zaradi visokih tlakov v razdelilnem omrežju in pri uporabi.

Kisik je plin brez barve, vonja in okusa. Sam ni gorljiv je pa za vsak postopek gorenja nepogrešljiv. Gorljivi plini, ki zgorevajo v povezavi s čistim kisikom dajejo mnogo več energije, kot če bi zgorevali z zrakom. Reakcijska sposobnost kisika je zelo visoka. Maščobe se v dotiku s čistim komprimiranim kisikom vžgejo same od sebe. Strokovnjaki ugotavljajo, da se hitrost zgorevanja pri povečanju kisika v atmosferi z 21 odstotkov na 24 odstotkov poveča za enkrat. Če nastane požar s prisotnostjo čistega kisika ali zraka z več kot 40 odstotkov kisika, se požar širi tako hitro, da ga je nemogoče ustaviti dokler je na voljo gorljiva snov. Z večanjem koncentracije kisika se manjša tudi energija, ki je potrebna za vžig in za gorenje. Kisik je za nekaj odstotkov težji od zraka, zato se lahko koncentracija pri tleh poveča, kar lahko vodi do samovžiga zamaščene obleke, zamaščenih krp, gume itd.

Najpogostejši vzroki za požar ali eksplozijo ob prisotnosti kisika:

- organske snovi, kot so olje, mast, asfalt, tkanine, papir, les in drugo, ki so izpostavljene kisiku intenzivno zgorevajo takoj po dotiku z njim;
- porozne snovi, kot so oglje, premog, saje in drugo, prepojene s kisikom povzročajo eksplozijo ob vžigu;

- zmes kisika z gorljivimi plini, kot so acetilen (etin), zemeljski plin, propan itd., je močno eksplozivna in vnetljiva zmes;
- kovinski delci železa, magnezija in titana se ob dotiku s curkom kisika lahko vžgejo.

Osnovni varnostni ukrepi pri ravnanju s kisikom:

Dosledno je potrebno upoštevati navodila in predpise za delo s kisikom v posameznih okoliščinah (vpihavanje kisika, razrez materiala, varjenje ...).

Pri delu s kisikom obleka, orodje in roke delavcev ne smejo biti umazane z mastjo ali oljem. Če pride s kisikom prepojena obleka v stik z ognjem ali žarečim predmetom (iskra, prižgana cigareta), se obleka vname in hitro zagori..

Kisiku se ne smemo približevati s prižgano cigareto, odprtim plamenom, iskro ali drugimi viri vžiga.

Ventili za kisik se lahko odpirajo počasi in enakomerno. Pri posluževanju ventilov ne smemo uporabljati raznih vzvodov, ključev, itd.

Če je v prostoru koncentracija kisika večja od 22 odstotkov in manjša od 19 odstotkov, je potrebno takoj ustaviti delo. Do takšnih položajev pride lahko tudi pri delu z netesno ali pokvarjeno armaturo za varjenje ali rezanje v ozkih prostorih in pa delo v prostorih, kjer je zaradi prisotnosti drugih plinov zmanjšana koncentracija kisika v zraku. Pri delih v takih prostorih naj gasilci ugotavljajo koncentracijo kisika.

Vsa instalacija, ki prihaja v stik s kisikom, mora biti razmaščena. Razmaščevanje instalacij in njenih delov ureja posebni predpis. Pri razmaščevanju se morajo upoštevati tudi varnostni ukrepi za delo s sredstvi za razmaščevanje.

Cevi za kisik ne smemo nikoli izpihovati z zrakom.

Kisika ne smemo uporabljati za izboljšanje zraka v prostorih ali pri delu v posodah (cisternah).

Zamrznjen ali zaledenel cevovod za kisik lahko odtalimo s toplim zrakom ali toplo vodo. Nikakor ne smemo greti cevovodov z odprtim ognjem.

Vsa dela v zvezi s kisikom lahko opravlja samo strokovno usposobljeno osebje, ki je za to določeno.

Osnovni varnostni ukrepi se seveda glede na posamezne faze dela dopolnjujejo in so sestavni del navodil za delo.

Čiščenje slabov v tretji hali.

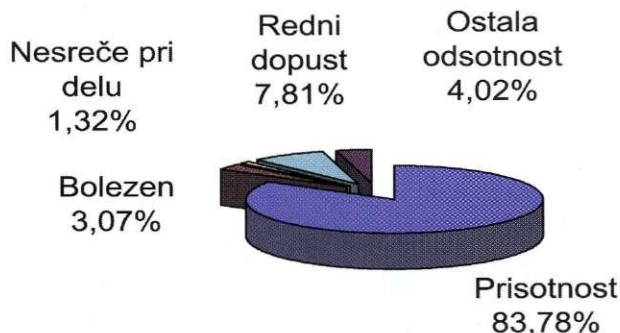

Gorazd Sušnik

KADROVSKA GIBANJA V FEBRUARJU

ODSOTNOST

V februarju je bilo odsotnosti z dela zaradi bolezni nekoliko manj

kot lani v istem obdobju, medtem ko je bilo odsotnosti zaradi nesreč pri delu in ostale odsotnosti nekoliko več

Ivanka Mavri

JUBILANTI DELA

20 LET:

JANKO CERKOVNIK
MEA KALTAK
BOJAN ROZMAN
LEOPOLD ANDERLE

PC VP – JEKLARNA
PC HLAD.PRED.
PC HLAD.PRED.
PC PDP

30 LET:

SLAVKO MUŠIČ
RAMO HODŽIČ
MIRAN KRAVANJA

PC VP – JEKLARNA
PC VP – VALJ.
PC VP – VALJ.

Iskrene čestitke!

DISCIPLINSKI UKREPI

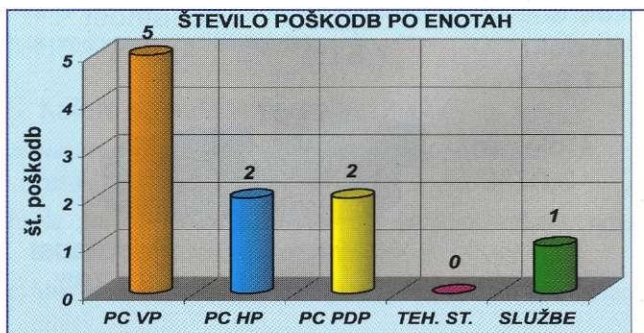
Disciplinska komisija je v obdobju od decembra 2001 do februarja 2002 obravnavala 9 primerov kršitev delovnih obveznosti. V tabeli so objavljeni ukrepi, ki so že pravnomočni.

Kadrovska služba

Priimek in ime	enota	kršitev po PKP	ukrep
ŽELJKOVIČ SINIŠA	PC Hladna predelava	122. čl., točka 24	javni opomin
PREŠEREN ROBERT	PC Pred. deb. pločevine	122. čl., točka 9; 121. čl., točka 3 in 5	denarna kazen v višini 10% zneska akontacije neto plače delavca in traja 3 mesece
MUJEZINOVICH MIRSAĐ	PC Pred. deb. pločevine	122. čl., točka 9; 121. čl., točka 3 in 5	denarna kazen v višini 10% zneska akontacije neto plače delavca in traja 2 meseca
BRADAŠKJA BERTI	PC Pred. deb. pločevine	121. čl., točka 1	denarna kazen v višini 10% zneska akontacije neto plače delavca in traja 1 mesec
ANDRIČ NEDELJKO	PC Pred. deb. pločevine	122. čl., točka 24 in 33	denarna kazen v višini 10% zneska akontacije neto plače delavca in traja 6 mesecev
ROZMAN BOJAN	PC Hladna predelava	122. čl., točka 14	denarna kazen v višini 10% zneska akontacije neto plače delavca in traja 2 meseca

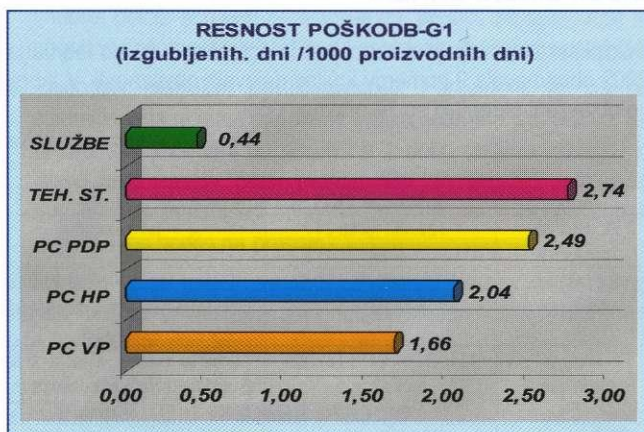
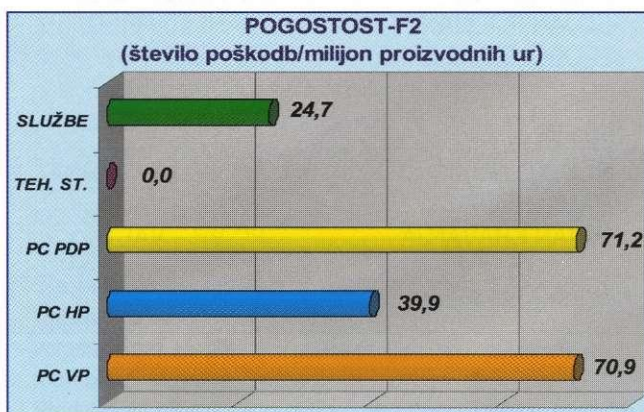
GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu februarju se je pripetilo 10 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 385 delovnih dni, to je dobrih 38 dni na poškodbo. V povprečju je bilo dnevno odsotnih z dela 18 zaposlenih.

Gibanje poškodb v mesecu februarju je praktično identično stanju v mesecu januarju. Največje število poškodb se je pripetilo v PC Vroča predelava, ki pa so se s sreči končale le z lažjimi telesnimi poškodbami.

V praksi se mnogokrat pripetijo dogodki, ki bi se lahko končali z veliko materialno škodo ali celo s hudimi telesnimi poškodbami. Ti dogodki ostanejo običajno skriti in nepomembni. Če zanemarimo dejanje, ki danes ni povzročilo škode, zamujamo priložnost, da bi

pravočasno preprečili nastanek ponovne nevarne situacije, ki bo slej ali prej povzročila izredni dogodek z ogromno škodo. Prav zato je izrednega pomena takojšen in nemoten pretok informacij od neposrednega izvajalca dela do delovodja in naprej.

Gořazd Sušnik

NOVICE IZ TOVARNE

ELEKTRODNA REGULACIJA NA ELEKTRO OBLOČNI PEČI

Dobavitelj tehnološke in tehnične opreme transformatorskega sistema v sklopu projekta BSE Nemčija, prevideva dobavo in montažo dušilke, transformatorja, sekundarnega sistema tokovodnikov ter sodobno elektroodno regulacijo.

Po pogodbi je v začetku februarja dobavil opremo nove elektroodne regulacije ter predvidel zagon konec meseca februarja. V dneh od

27.2 do 1.3. 2002 smo opravili prekop in začeli z izdelavo šarž na osnovi nove regulacije.

V januarju so se strokovnjaki iz Acronija udeležili uvodnega šolanja in prevzema opreme pri proizvajalcu v Franciji, tako da smo ob startu regulacije bili že dokaj podučeni o delovanju in vzdrževanju.

Pečni transformator mora biti po svoji moči sposoben vedno dovajati elektrodam njim primeren tok. V primeru 600 mm debelih elektrod ustreza tok 50 do 70 kA, kar je deklarirano od proizvajalcev elektrod.

V petdeset letni zgodovini elektro obločnih peči so prve trifazne izmenične elektro obločne peči obratovale s kratkimi loki pri ustreznih sekundarnih napetostih. V fazi taljenja so elektrode najprej izvrtale luknje v vložek, zaradi kratkih razdalj pa je obstajala nevarnost podiranja vložka na elektrode in njih zapiranja v kratke stike.

Navidezna moč (MVA) sestavlja delovna moč (MW) in izgube ali jalova moč (MVar) v razmerju, ki ga poznamo kot faktor moči ali cosinus fi (0.8). Delovna moč opravlja delo, to pomeni, da tali jekleni odpadki. Bistveno pri vnosu delovne moči pa je, da

sodobnejša elektrodna regulacija nadzira in vodi gibanje hidravličnih cilindrov treh elektrod tako, da spreminja dolžino električnega obloka med elektrodami trofaznega sistema in založenim jeklenim odpadkom ter pozneje nastalo talino.

Regulacijski sistem EMPERE firme SPIE TRINDEL - Francija, je instaliran tudi v jeklarni dobavitelja BSW – Kehl.

Glavne značilnosti regulacije so:

- inteligentna regulacijska strategija,
- dinamično sledenje referenčne točke,
- testiranje odzivnosti mehanskega sistema,
- računalniška simulacija delovnih točk,
- prikazovalnik trenutnih električnih veličin,
- odprt sistem programske strukture,
- avtomatski raportni zapisi,
- standardna PC aparatna oprema,
- povezava na višji nivo avtomatizacije,
- televzdrževanje preko modemske povezave.

Osnovne funkcije delovanja regulatorja slonijo na:

- merjenju sekundarnega toka in napetosti in izračunavanju parametrov nastavitve delovne točke oz. dolžine loka,
- nadziranju pozicije elektrodne stebra,
- zbiri regulacijskega načina (konstantna impedanca, konstantna napetost loka, konstantna upornost loka in delovne moči);
- vzdrževalnih podrutinah ki diagnosticirajo napake;
- prikazovanju in izpisih preteklih proizvodnih ciklov;
- pri sami nastavitvi parametrov je poleg izdelovalca naprave sodeloval tudi strokovnjak jeklarne iz BSW, in tako pripomogel tudi k učinkoviti osvojitvi tehnoloških posebnosti na naši lokaciji.

Zahvalil bi se rad vsem posameznikom iz raznih sektorjev in služb Acronija, ki so s svojo sposobnostjo postavili nov sistem elektrodne regulacije.

Nadaljevanje spoznavanja tehnoloških in tehničnih parametrov nam nudi veliko možnosti tudi v prihodnosti za konstruktivne debate in uspešne proizvodne dosežke.

Martin Brumat

POSLOVANJE V LETU 2001

Družba SŽ Acroni je v letu 2001 poslovala s čistim dobičkom v višini 32 mio. SIT. Ta je bil sicer manjši kot v predhodnem letu, vendar večina poslovnih kazalcev potrjuje nadaljevanje pozitivnih sernic iz preteklih let. Kljub očitni tržni recesiji smo povečali obseg prodaje za 10.918 t, ob sočasnem izboljšanju strukture prodanih izdelkov, saj se je prodaja nerjavnih izdelkov povečala za 5.572 t.

Kljub povečanju proizvodnje in prodaje, je obseg zalog surovin in medfazne proizvodnje ostal skoraj na isti ravni kot v preteklem letu. Zmanjšale so se tudi specifične porabe večine energetskih medijev. Zaradi občutnega dviga cen energentov pa je bil delež stroškov energije v prodaji večji kot v letu 2000.

Ne moremo pa biti zadovoljni z doseženimi izpleti, saj so le-ti zaradi različnih vzrokov zaostajali za načrtovanimi.

Pomembni premiki so bili narejeni na področju porabe elektrod, saj je bila specifična poraba le-teh za 6 % manjša kot v letu 2000.

V primerjavi s predhodnim letom pa so v strukturi stroškov porasli tudi stroški dela. Na precejšnje povečanje je vplivalo usklajevanje plač na ravni koncerna Slovenskih železarn, upoštevali smo tudi vse uskladitve plač zaradi rasti cen življenjskih potrebščin. V masi so stroški dela v primerjavi z letom 2000 porasli za 626 mio. SIT, za 1,2 % pa se je povečal tudi delež stroškov dela v prihodkih od prodaje.

Veliki pozitivni premiki so bili doseženi v finančnem delu bilance uspeha. Zmanjšanje zadolženosti in ugodnejša posojila so vplivali na znižanje realnih obresti za 225 mio. SIT, kratkoročno zadolženost pri bankah smo zmanjšali za 683 mio. SIT, več kot 1 mia. SIT lastnih sredstev pa smo namenili za naložbe.

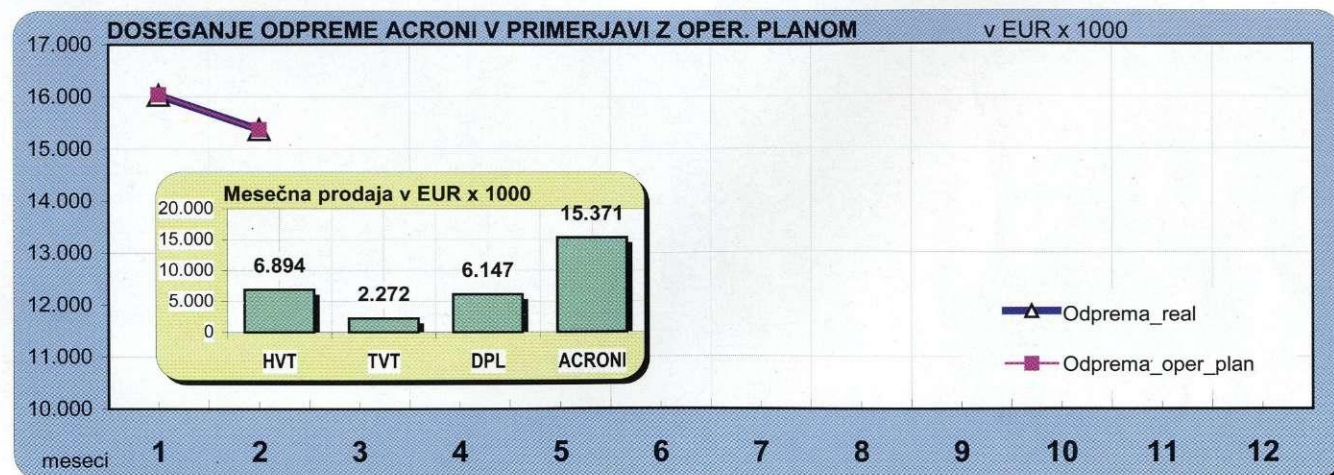
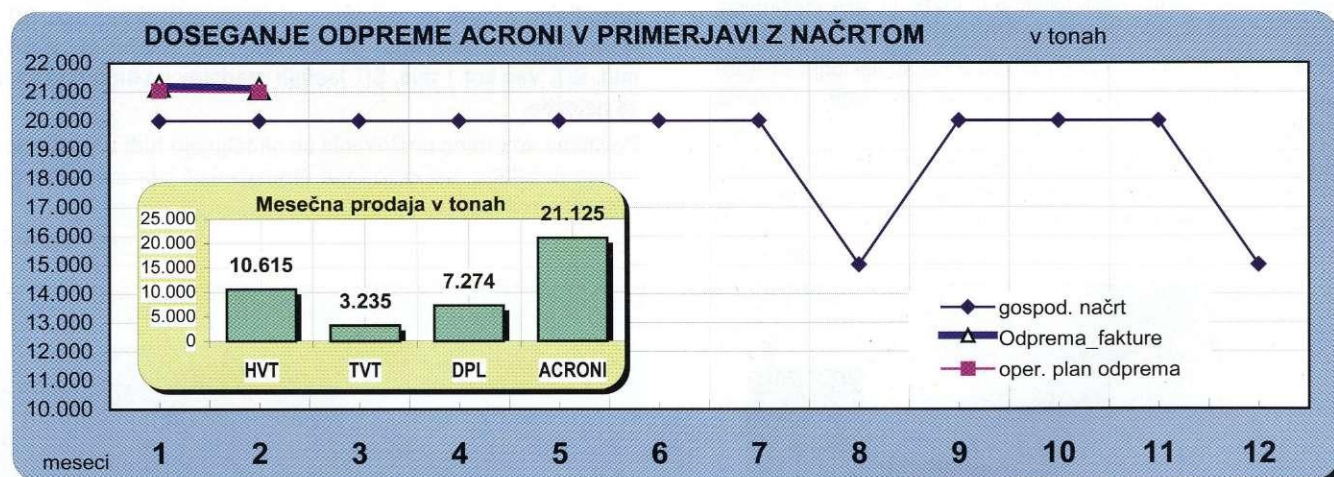
Pozitivne smernice poslovanja se nadaljujejo tudi v letošnjem prvem četrtletju, saj smo tako januarja kot februarja dosegli rekordno realizacijo.

Polonca Marjanovič

POSLOVANJE V FEBRUARJU

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	6.502	6.560	99	5.956	5.600	106	1.182	2.300	51	6.737	5.900	114	2.419	2.640	92	22.796	23.000	99
VALJARNA	6.352	6.720	95	6.582	5.400	122	1.192	2.200	54	6.896	5.600	123	2.498	2.580	97	23.520	22.500	105
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.508	1.450	104	4.722	4.600	103	1.969	2.100	94	937	700	134	549	750	73	9.686	9.600	101
TVT	1.122	1.000	112	70						1.505	1.500	100	220	300	73	2.916	2.800	104
DPL	2.579	2.800	92							4.023	3.400	118	637	1.000	64	7.238	7.200	101
ACRONI	5.209	5.250	99	4.792	4.600	104	1.969	2.100	94	6.465	5.600	115	1.405	2.050	69	19.841	19.600	101
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.607	1.600	100	4.964	5.050	98	2.396	2.300	104	856	700	122	792	800	99	10.615	10.450	102
TVT	1.299	1.100	118	79						1.647	1.400	118	211	350	60	3.235	2.850	114
DPL	2.824	3.000	94							3.936	3.800	104	514	900	57	7.274	7.700	94
ACRONI	5.729	5.700	101	5.043	5.050	100	2.396	2.300	104	6.439	5.900	109	1.518	2.050	74	21.125	21.000	101
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.535	2.504	101	2.198	2.270	97	980	935	105	335	280	119	430	431	100	6.894	6.880	100
TVT	1.650	1.401	118	26						484	415	117	93	182	51	2.272	1.998	114
DPL	4.589	4.804	96							1.244	1.186	105	323	495	65	6.147	6.485	95
ACRONI	8.775	8.709	101	2.225	2.270	98	980	935	105	2.062	1.881	110	846	1.108	76	15.371	15.363	100

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

Tudi mesec februar je bil glede doseženih načrtovanih ciljev dober. Načrtovana proizvodnja izdelkov je bila za 1 odstotek presežena. Še vedno pa smo priča kampanjski proizvodnji ob koncu meseca, zlasti v PC Predelava debele pločevine.

PC Vroča predelava

Jeklarna je imela precejšnje težave zaradi pretrga glavnega transportnega traku za legure in priklade. Popravilo je trajalo en teden, kar je povzročilo veliko težkega in dodatnega dela predvsem v oddelku legur. Uspešno pa deluje nova pridobitev robota za merjenje temperature in jemanje vzorcev iz EOP. Na kontilivu je bil tudi prodor ob zaključku vlivanja. Veliko je bilo aktivnosti, s katerimi so na osnovi Ocene tveganja jeklarji znižali nevarnost dela in s tem nevarnost poškodb pri delu.

V Vroči valjarni je bilo na progi zelo malo zastojev. Zaradi pomanjkanja vložka je valjavniška proga mirovala 44 ur. Kar 1.478 ton slabov je bilo poleg redne proizvodnje prevajano zaradi tehnoloških zahtev.

Izplen Jeklarne je nižji od načrtovanega za 0,9 odstotka, predvsem zaradi večje količine reklamacij slabov. Izplen na valjavniški progi pa je za 0,6 odstotka večji od načrta, predvsem zaradi uspešnega dela štekel ogrodja.

V PC Hladni predelavi so bili vsi cilji proizvodnje preseženi. Delo v posameznih sektorjih je potekalo brez večjih težav in dokaj tekoče. V oddelku Finalizacije je bilo potrebno organizirati dodatne izmene ob koncu meseca.

Tudi v PC Predelava debele pločevine so morali organizirati veliko dodatnega dela predvsem zaradi kakovostne problematike in zastojev na sektorju, Drever peči in Ebner kalilni peči.

Skupni izplen v Acroniju je v februarju znašal 80,2 odstotka, kar je v okviru načrtovanega predvsem zaradi 1,3 odstotka večjega izplena od načrtovanega pri proizvodnji hladno valjanih trakov. Pri proizvodnji debele pločevine je izplen nižji za 2,9 odstotka od načrtovanega, kar zahteva tehnološke ukrepe in večjo pazljivost po celotni proizvodni verigi.

Tehnični direktor:
Branko Banko, univ.dipl.ing

Vroče valjani kolobarji čakajo na naslednjo fazo predelave.

SEJA SKUPŠČINE DRUŽBE SŽ ACRONI

12. marca 2002 je bila 15. seja skupščine družbe ACRONI. Najpomembnejša točka seje je bila namenjena obravnavi investicije v rekonstrukcijo CRNO linije. Člani skupščine so se strinjali s predlagano investicijo v višini 11,5 mio. EUR, poslovodstvo pa so zadalžili, da mora biti pogodba podpisana le z enim izvajalcem, ki bo jamčil izvedbo v pogodbenem roku in v celoti zagotavljal doseg vseh tehnoloških parametrov.

Člani skupščine so bili seznanjeni tudi s poslovnimi rezultati v letu 2001. V diskusiji so poudarili, da je potrebno maksimalne napore vlagati v obvladovanje tehnološkega procesa, saj naša konkurenca dosega bistveno boljše izplene, kot smo jih dosegli v družbi ACRONI v letu 2001.

Pohvalili so delo komercialne, saj je uspela v času recesije prodati rekordno količino, proizvodnjo, ki je uspela znižati specifične porabe elektrod in nekaterih energetskih medijev in pa finance za obvladovanje stroškov financiranja in uspešni izterjavi obresti za zamujena plačila.

Poleg te točke so člani skupščine potrdili tudi gospodarski načrt za leto 2002, inventurni elaborat za leto 2001, seznanjeni pa so bili tudi s strategijo razvoja ACRONI-ja do leta 2006 in rezultati poslovanja v prvih dveh mesecih letošnjega leta.

Polonca Marjanovič

OBISK NOVINARKE ga. LUCY SMY IZ FINANCIAL TIMES-a

Časopis Financial Times berejo v 140 državah sveta, tiskajo/izdajajo pa ga v Londonu, Leedsu, Parizu, Frankfurtu, Stockholmu, Milanu, Madridu, New Yorku, Chicagu, Bostonu, Los Angelesu, San Franciscu, Dallasu, Miamiu, Tokyu, Hong Kongu, Kuala Lumpurju in Seulu.

Ta časopis je edini mednarodni časopis, ki vse od osamosvojitve Slovenije naprej redno objavlja celovit in objektivni prerez slovenske politike ter gospodarstva in je pomembna referenca ter vodilo potencialnim tujim poslovnim partnerjem. Vključuje teme kot so: notranja in zunanja politika, makroekonomska politika, privatizacija državnih podjetij, predstavitev posameznih podjetij med katerimi bo vključena tudi kovinska industrija - Slovenske železarne, Acroni.

Novinarka se je ob tej priložnosti srečala s poslovneži Slovenskih železarn ter predstavnikoma sindikata SKEI na Ravnah in Jesenicah.

Na Jesenicah se je posebno zanimala za Acroni, kjer sta ji glavni direktor prof. dr. Prešern in njegov namestnik g. Osovnikar predstavila družbo, jaz pa sindikalne zadeve.

Ogledala si je tudi Jeklarno in se zanimala za delovne pogoje, zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih, plačah, varnosti in zdravju pri delu, razvoju, vlaganjih v modernizacijo, itd..

Na vsa vprašanja smo ji korektno odgovorili, dali pa smo ji tudi marketinške podatke Acronija z željo in upanjem, da jih bo vnesla v predstavitev naše družbe.

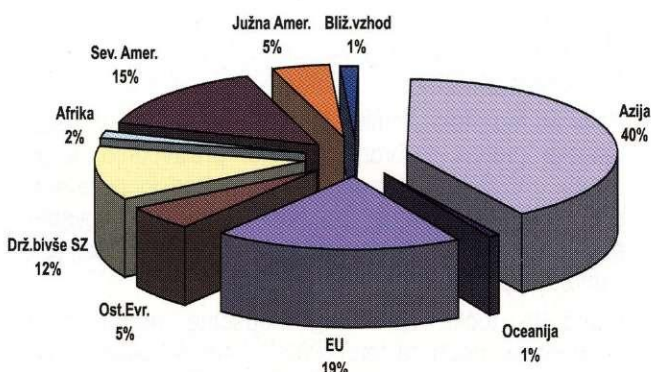
Janez Vilman

PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA V LETU 2001

Svetovna proizvodnja surovega jekla v letu 2001 je znašala 830 milijonov ton, kar je 0,7 odstotka oziroma 6 milijonov ton manj kot v letu 2000.

Proizvodnja v državah Evropske unije je znašala 158,6 milijona ton oziroma 3 odstotke manj kot pred letom dni. Za dobro desetino (na 119,5 milijona ton) se je zmanjšala tudi severnoameriška proizvodnja, za 4 odstotke (na 37,6 milijona ton) pa se je zmanjšala proizvodnja jekla v Južni Ameriki.

Proizvodnja jekla po regijah - I.-XII. 2001

Med vodilnimi regijami oziroma proizvajalci jekla se je povečala proizvodnja v Aziji in v državah bivše Sovjetske zveze. Azijska proizvodnja, ki predstavlja 40 odstotkov svetovne proizvodnje, se je v letu 2001 povečala za 4 odstotke (na 332,5 milijona ton), proizvodnja v državah bivše Sovjetske zveze pa za 2 odstotka (na 98 milijonov ton). Vodilna država v proizvodnji jekla ostaja Kitajska, ki je proizvedla 141 milijonov ton oziroma 17 odstotkov vsega jekla.

Proizvodnja jekla v Sloveniji v letu 2001 je znašala 457.000 ton, kar je 2 odstotka manj kot v letu 2000.

ZDA SO UVEDLE CARINE ZA UVOZ JEKLA IN JEKLENIH IZDELKOV

Ameriški predsednik George Bush je v začetku marca uvedel carine za uvoz jekla in jeklenih izdelkov v ZDA v višini od 8 do 30 odstotkov. Gre za ukrep, ki naj bi ameriško jeklarsko industrijo zaščitil pred uvozno konkurenco. Številni AD postopki, ki so jih ZDA v zadnjih štirih letih uvedle zoper uvoz tujega jekla, po mnenju vodilnih v jeklarski industriji niso dali zadovoljivih rezultatov. Ameriška jeklarska industrija je v težavah, ker se ni znala ali hotela pravočasno prestrukturirati in se prilagoditi razmeram na trgu v pogojih globalne konkurence. Seveda se postavlja vprašanje, ali bodo ti ukrepi pomenili rešitev za ameriško jeklarsko industrijo. Lahko rečemo, da uvedba carin ne pomeni rešitve ameriške jeklarske industrije. Nasprotniki carin v ZDA namreč že dlje časa opozarjajo, da bodo zaradi dražjega jekla ameriški izdelki manj konkurenčni na svetovnih trgih. Domači proizvajalci jekla namreč pokrivajo samo tri četrtine vseh potreb po jeklu, tako da je uvoz jekla nujen. Prav tako menijo, da bo zaradi uvedbe carin ogroženo bistveno večje število delovnih mest v panogah, ki so glavne porabnice jekla, kot pa bo ohranjenih (in še to le na kratek rok) delovnih mest v sami jeklarski industriji.

Carine za uvoz jekla in jeklenih proizvodov bodo začele veljati 20. marca 2002 in bodo veljale za obdobje prihodnjih treh let. Po letu

in pol bodo carine ponovno pregledali in jih po potrebi spremenili.

Najvišje carine veljajo za izdelke iz tako imenovanih trgovskih kvalitet jekla (toplo in hladno valjani trakovi, toplo in hladno valjana pločevina, debela pločevina, prevlečena pločevina, palično jeklo) in za uvožene slabe. Pri specialnih jeklih so carine uvedene za nerjavno palično jeklo in nerjavno žico. Carine za uvoz ploščatih nerjavnih proizvodov niso uvedene, prav tako ne velja carina za uvoz orodnih jekel.

Najbolj bodo zaradi uvedbe uvoznih carin prizadete države, ki veliko izvažajo na ameriško tržišče (Evropska unija, Rusija, Ukrajina, Kitajska, Japonska, Koreja, Brazilija, Tajvan). Večina teh držav je že napovedala ostre povračilne ukrepe oziroma pritožbo pri Svetovni trgovinski organizaciji.

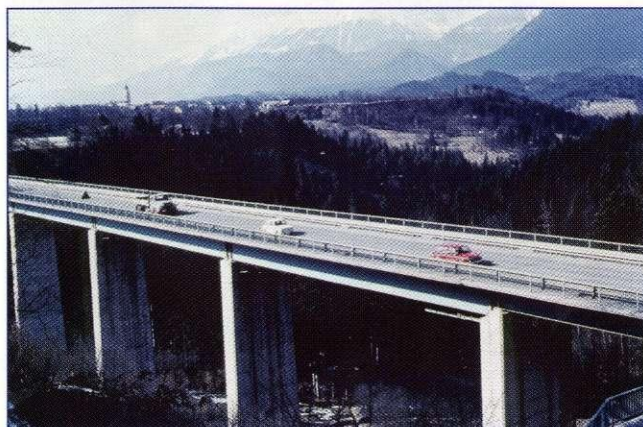
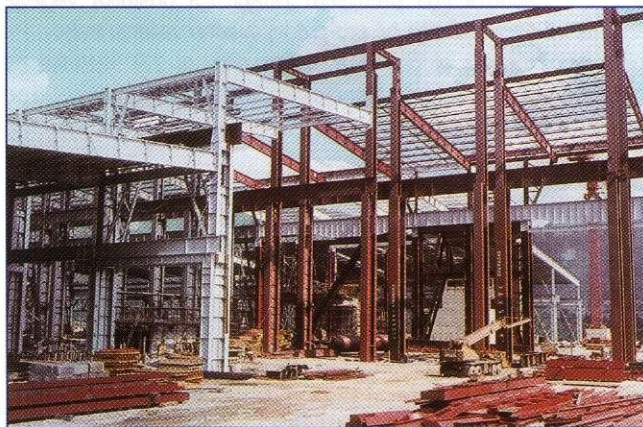
Po podatkih, s katerimi razpolagamo trenutno, Acroni zaradi uvedbe carin ne bo prizadet. Naš izvoz na ameriško tržišče je v letu 2001 predstavljal le 0,2 odstotka celotnega količinskega izvoza in približno 0,4 odstotka celotnega vrednostnega izvoza. Pri tem gre večinoma za izvoz tistih proizvodov, ki so iz sedanjega sistema uvoznih carin izvzeti. Seveda pa bo potrebno na dokončne analize še počakati, saj si je ameriška administracija vzela še dodatnih 120 dni časa za morebitne spremembe uredbe oziroma za dopolnitve ukrepov.

Janka Noč

IZ SVETA JEKLA

BORISU VEDLINU V SPOMIN

Boris Vedlin, dipl.ing. gradbeništva, je bil dolgoletni načelnik Konstrukcijskega oddelka Instituta za metalne konstrukcije. Umrl je nekaj dni pred iztekom lanskega leta. Sodi v krog (v Sloveniji) redkih konstrukterjev jeklenih konstrukcij. Širil je uporabo jekla v

gradbeništvu, kjer sicer prevladuje uporaba armiranega betona.

Med njegove najbolj poznane projekte sodijo:

- Viadukt Peračica na hitri gorenjski cesti je prvi jekleni cestni objekt v Sloveniji, zgrajen po sistemu ortotropnih plošč z glavnim razponom nad 100 metrov. Nosilci škatlaste oblike so zvarjeni iz visokotrdne mikrolegirane pločevine Nioval 47 in Niobal 43, izdelane v Železarni Jesenice. To je prvi pomembnejši objekt, v katerem je bila uporabljena ta pločevina.
- Ljubljanska športna dvorana Tivoli je še vedno največje in najpomembnejše športna dvorana v Sloveniji.
- Hala jeklarne na Koroški Beli je ena največjih proizvodnih dvoran v Sloveniji.
- Delavski most čez Savo v Kranju predstavlja sintezo jeklene in sovprežne konstrukcije.

Ker je Boris Vedlin, odličen inženir-projektant, pomembno prispeval k razvoju gradbeništvu na področju jeklenih konstrukcij, s tem pa je promoviral tudi uporabo jekla v gradbeništvu, je prav, da se ga spomnimo tudi v naših Novicah. Na fotografijah sta predstavljeni most Peračica in hala jeklarne na Beli med njeno gradnjo.

Aleš Lagoja

NI MI VSEENO!

Št. 143.: Kako opravlja svoje delo v Jeklarni najet čistilni servis

Zaposlene v Jeklarni zanima, koliko nas stane čiščenje Jeklarne, ki ga po njihovem mnenju slabo opravlja najeti čistilni servis Meh. Govori se o velikih denarjih za malo dela. Zanima jih tudi, koliko prahu odstranijo. Prostori, ki naj bi jih ta servis čistil, so še vedno neočiščeni. Menijo, da bi za to delo lahko plačali svoje delavce, ki bi delo opravili bolj temeljito in v krajšem času.

V skladu s sklepom posloводства 43.14. z dne 23.8.2000, ko sem bil zadolžen, da poskrbim za redno in temeljito čiščenje Jeklarne, ter po odločbi Inšpektorata za okolje in prostor 356-04-28/215/00-AK, kjer nam nalagajo kot dodaten ukrep za zmanjšanje prašenja iz Jeklarne, temeljito čiščenje t.j. sesanje prahu, sem v sodelovanju z Nabavo pristopil k iskanju potencialnih ponudnikov za izvajanje zahtevanih del. V slovenskem prostoru se razen Servisa Meh v tistem času nobeno podjetje ni ukvarjalo z dejavnostjo čiščenja tako specifičnih prostorov. Glede na vsa dejstva smo se ob sodelovanju Nabave pogovarjali naprej in pripravili pogodbo, ki naj bi bila okvir našega bodočega sodelovanja s Čistilnim servisom Meh. Treba je poudariti, da niti omenjeno podjetje ni imelo večjih izkušenj pri čiščenju podobnih objektov, kot je Jeklarna. Zato je bilo potrebno kar precej usklajevanja pred podpisom pogodbe. Zaradi zagotovitve varnosti je bilo dogovorjeno, da lahko storitev čiščenja opravljajo le v času, ko peč ne obratuje. Za nadzor nad izvedenim delom ter količino odstranjenega prahu je bil določen mag. Tolar, po 1.2.2002 pa g. Zakrajšek. V pogodbi je dogovorjeno, da bo odstranjeno od 100 do 150 kg prahu na uro, za kar plačujemo 15.200 tolarjev. Po podatkih, s katerimi razpolagam, se očisti in odstrani dogovorjena količina prahu, res pa je, da se sproti usedajo nove količine, ki delno zabrišejo rezultate dela. Strinjam se z ugotovitvami zaposlenih, ki so pod neprestanimi pritiski po učinkovitejšem in produktivnejšem delu, da tega ni v tolikšni meri opaziti pri omenjenem izvajalcu.

Slavko Kanalec

Št. 144: Kakšen zrak vdihavamo v PDP

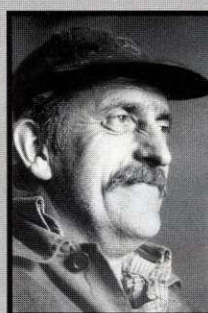
Od začetka obratovanja novega peskarskega stroja vdihavamo zaposleni v PDP zelo onesnažen zrak, saj stroj spušča v zrak zelo veliko zdravju škodljivega prahu. Vzdrževalci se trudijo, da bi napako odpravili, a jim to ne uspe. V bližini je tudi lužilnica, ki je še dodaten, zdravju škodljiv faktor. Kaj delajo ekologi, razen, da pišejo v Novice o škodljivih vplivih industrije za naravo in prebivalstvo.

Nov peskarski stroj ima vgrajen filtrirni sistem, ki očisti prah do take mere, da je zrak toliko čist, da zdravju ni škodljiv in je preostanek prahu mnogo manjši, kot je določena mejna vrednost po najstrožjih mednarodnih normah.

Žal pa je konec prejšnjega tedna prišlo do pretrganja vreče v primarnem filtru, zato se je v hali res močno prašilo. Skušali smo storiti vse, da bi okvaro čimprej odpravili. Takoj smo naročili nove vreče, uveljavljamo reklamacijo pri dobavitelju stroja.

Najkasneje do 20. 3. 2002 bomo sistem toliko usposobili, da v hali ne bo več prahu. Do takrat pa sodelavce prosim za potrpljenje. Peskarskega stroja ne moremo ustaviti, ker v tem primeru ne bo mogoče izpolniti mesečnega načrta. Tudi v lužilnici je bilo opravljenih več meritev, ki so potrdile, da kislini hlapci ne dosegajo zdravju škodljivih koncentracij v okolici (v obratu). Za delavce v lužilnici, ki delajo tik ob banjah s kislino pa smo nabavili ustrezna zaščitna sredstva (posebne dihalne aparate), ki so jih dolžni uporabljati.

Dr. Slavko Ažman

MILANU ŠEFMANU V SLOVO

Sodelavec, prijatelj »Mičo«, 8. marec je bil za tebe in nas, tvoje sodelavce, žal nesrečen dan. Po različnih poteh smo izvedeli za tragičen dogodek, ki se je zgodil.

Kje čaka končno dejanje človeka se nikoli ne ve. Verjetno je tako tudi prav, vendar taki in podobni dogodki vedno povzročijo stres za najbližje, tudi za sodelavce.

Tvoja življenjska pot se je začela 27.03.1953. Končal si poklicno šolo in se izučil za ključavničarja. Že leta 1974 si se zaposlil v takratni Železarni Jesenice na Žerjavnem oddelku, kjer ostal do zadnjega, usodnega dne.

Sodelavci se težko poslavljamo od tebe, saj si bil vedno pripravljen narediti uslugo in priskočiti na pomoč, ne glede na čas in delovne pogoje, zato te bomo pogrešali in ohranili v lepem spominu.

Tvojim najbližjim izrekamo iskreno sožalje

Sodelavci obrata Tehnične storitve, Žerjavni oddelek

Popravek:

Predsednik DMIT je dr. Slavko Ažman in ne Marjan Mencinger, kot smo pomotoma napisali v prejšnji številki v članku "Milan Klinar nam je predstavil magistrsko nalogo", na strani 11.

Pravilno se glasi: Čestitkam se je pridružil s skromnim darilom v imenu DMIT blagajnik društva Marjan Mencinger.

OBISK SINDIKALISTOV Z AVSTRIJSKE KOROŠKE

Obisk avstrijskih sindikalistov v Acroniju je krepitev sodelovanja z avstrijskim sindikatom ÖGB ter našima sindikatom ZSSS in SKEI na državni in medregijski ravni - Gorenjska in Koroška s Koroško v Avstriji. Kmalu pa se bo priključila še Štajerska z obeh strani.

Rezultat sodelovanja avstrijske zveze sindikatov ÖGB in naše ZSSS je že ustanovljen medregijski sindikalni svet, ki bo deloval ne samo na zaščiti delavcev, plačah, socialnem področju, ampak tudi na strateškem področju, to je vključevanju Slovenije v EU, saj je predsednik sindikata ÖGB tudi predsednik Evropske konfederacije sindikatov in naše razmere v Sloveniji pozna, kar je pozitivno za našo državo ob vstopu v EU.

Obisk 20-ih sindikalnih predstavnikov-predsednikov ÖGB smo organizirali tako, da smo jim predstavili delovanje našega sindikata SKEI podružnice Acroni, pokazali Železarski muzej in proizvodnjo Acronija. Organizirali smo jim sprejem pri namestniku direktorja Acronija, ki jim je predstavil družbo in sodelovanje posloводства in sindikata. Kolegi z onstran Karavank so imeli veliko vprašanj o zaposlenosti, odpušcanjih, čakanju na delo, plačah, regresu, nagradah, kolektivni pogodbi, lastninjenju, razvoju, itd.. Naš Acroni sicer vidi z avtoceste, niso pa vedeli, da smo tako velika družba, da smo uspešni, da imamo urejeno Kolektivno pogodbo in pozitivne odnose s poslovodstvom ter da smo vključeni v evropske tokove.

Njihova želja je, da se še bolj povezujemo na vseh področjih sodelovanja in vključevanja v EU sindikata in delodajalcev, zato nas bodo povabili na obisk v sorodno Železarsko družbo v Avstrijo, kjer si bomo izmenjali mnenja in izkušnje, ki bodo v dobrobit vseh.

SKEI - podružnica družbe ACRONI
Predsednik Janez Vilman

BILO JE PRED 50 LETI

Z vključitvijo ŽJ v splošni državni program načrtnega gospodarstva in s smernicami za nove naloge v okviru razvoja državnega železarstva, ki jih je vlada v Beogradu predpisala februarja 1947, je železarna na osnovi proizvodnih zmogljivosti izdelala ustrezne predloge in sestavila program naložb za prvo petletko.

Kljub živahni investicijski dejavnosti v prvih povojnih letih je bilo stanje proizvodnih naprav in zgradb v ŽJ leta 1952 nezadovoljivo, saj obnova in nove gradnje še zdaleč niso bile zaključene. Pa si oglejmo, kakšno je bilo takrat stanje proizvodnih naprav:

PLAVŽ: Peč I bo šla v začetku leta v rekonstrukcijo, peč II pa je bila februarja 1952 obnovljena in bo brez večjih popravil zdržala pet let.

- Aglomeracija je bila zgrajena leta 1938 in ne ustreza več sodobnim tehnološkim prijemom, zato je nujno potrebna obnove. Zaradi prehoda na uporabo sideritnih rud že gradimo dve pražilni peči in ena bo začela obratovati še letos.
- Ogrevanci zraka so dotrajani in jih bomo do naslednjega leta nadomestili s kauperji.
- Čistilci plina so bili že sedaj premajhni in jih bodo z rekonstrukcijo obeh plavžev že leta 1953 zamenjali Thomasovi čistilci.
- Pri rudnem dvoru je potrebna obnova žerjavne proge in portalnega žerjava ter dokončana zgraditev silosov za rudo.

- Separacija koksa je neustrezna - potrebno jo bo povečati in hkrati modernizirati zakladanje.
- Apnenici sta v redu, v kamnolomu pa so predvidena nova odpiranja v steni in popolna predelava transportnih naprav do apnenice in plavžev.

JEKLARNA: Od petih SM peči je najstarejša iz leta 1917, najnovejša pa iz leta 1946. Spodnji ustroji starih peči so slabi in jih bo treba postopoma obnoviti. V gradnji je SM peč števil. VI.

- Peči elektrojeklarne stojijo na popolnoma neprimernih mestih, zato je predvidena njihova premestitev na novo lokacijo.
- Plinski generatorji so sicer v redu, njihova vgraditev pa ni najbolj posrečena, zato se v letošnjem letu predvideva rekonstrukcija plinovodov.
- Priprava starega železa ne ustreza povečani proizvodnji jeklarne, saj so skladiščni prostor, škarje, stiskalnica in magnetni žerjav neprimerni.

VALJARNA: Težka proga je bila leta 1913 prestavljena na Javornik. Linija je stara, vzdrževanje drago, zelo veliko je zastojev (do 30 odstotkov obratovalnega časa), zato jo bodo do konca leta 1952 elektrificirali.

- srednja in fina proga je najstarejši del železarne, ki je bil leta 1893 prepeljan iz Bohinja, strojna oprema pa se ponaša z letnico izdelave 1866. Svoje je odslužila in potrebna bo zamenjava.
- Tanka pločevina je bila zgrajena leta 1934, zato je predvidena modernizacija do leta 1954.
- Valjarna 2200 je nova proga debele in srednje pločevine, ki je bila zgrajena med leti 1949 in 1952 ter predstavlja doslej največjo naložbo.
- Generatorska naprava Javornik bo v letošnjem letu izgotovljena, stari generatorji pa bodo odstranjeni.
- Žična valjarna ima v letošnjem letu generalni remont in bo tako zdržala do predvidene zamenjave s kombinirano progo na Javorniku.
- V jeklovleku so ozko grlo žarilne peči, ki bo odpravljeno s preselitvijo v nove prostore na Javorniku.

Nadaljevanje prihodnjč.

Vir: Elaborat o perspektivnem planu razvoja ŽJ iz leta 1952 (Arhiv ŽJ 1945 -1992)

Zdravko Kovačič

V povojnem času je bila Železarna Jesenice paradni in vlečni konj jugoslovanskega gospodarstva, pa tudi molzna krava nenasitne državne blagajne, zato so jo radi obiskovali najvišji državni in partijski voditelji (v ospredju na sredini Tito, Leskošek in Marinko, v ozadju pa martinarna in visoke peči z vzhoda).

In memoriam JOŽE BEDIČ (1923 - 2002)

Jože Bedič se je rodil 27. novembra 1923 v Murski Soboti. Osnovno šolo je končal v Zagrebu in šolanje nadaljeval v Mariboru na gimnaziji. Obenem je končal tudi glasbeno šolo iz violine. V Zagrebu je potem zaključil grafično šolo. Z glasbo in slikarstvom se je ukvarjal tudi med služenjem vojaškega roka saj je imel svoj pevski zbor in orkester v katerem je sam igral violino. Po kratkem službovanju v Kočevju in tovarni keramike v Libojah se je leta 1953 zaposlil v Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah. V štirih desetletjih svojega

Pril svojem najljubšem opravilu.

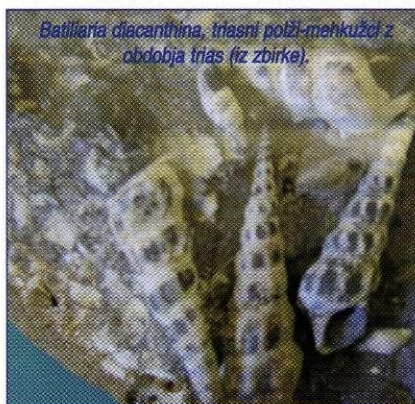

PALMA iz rodu SABAL eocen, najdba, po kateri je Jože Bedič zelo poznan.

službovanja v gledališču je bil kot scenograf in tehnični vodja nepogrešljiv pri izvedbi repertoarja. Za svoje delo je prejel Čufarjevo in Linhartovi plaketi.

Po napornem delovnem dnevu je iskal sprostitve v naravi. Občudoval je rastline in zbral veliko zbirko kaktej o katerih je imel tudi številna predavanja. Rastline je gojil v svojem rastlinjaku. Ko se je ta moral umakniti novogradnji se je Jože ogrel za zbiranje okamnin. Ob prebiranju razprav o geološki preteklosti Karavank je pričel pohajati po bližnjih najdiščih. Prve najdbe je pokazal na katedri za naravoslovje, kjer je dobil spodbudo za nadaljnje delo. Jože Bedič se ga je lotil z značilno resnostjo in znanstveno natančnostjo. Zbirka je rasla in se širila z njo pa se je poglobljalo njegovo znanje. Postopoma je vedno bolj obvladal tudi postopke preparacije in tako mojstrsko obdelal približno 5000 okamnin. Vsak primerok je tudi mojstrsko fotografiral, nekatere tudi narisal ter jim v sodelovanju z znanstveniki vsega sveta določil starost in vrsto. S svojo zbirko okamnin je kmalu pritegnil pozornost javnosti. Postal je reden gost tržiške razstave okamnin in mineralov. Ves čas je

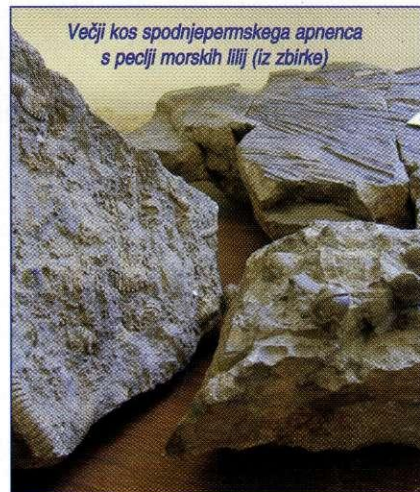
gojil prepričanje, da ima njegovo delo smisel le, če živi med ljudmi zato je svoje znanje nesebično posredoval javnosti. Leta 1976 se jo odločil in svojo bogato zbirko odstopil Tehniškemu muzeju Železarne Jesenice. Dve leti pozneje je izšel še obsežen vodnik z naslovom Okamnelo življenje v jeseniškem prostoru. Jeseniški javnosti je svoje delo prvič predstavil na razstavi v Kosovi graščini leta 1986 in pet let pozneje v razstavnem salonu Dolik. Otvoritvene slovesnosti so bile pravo doživetje saj je Jože z družino sam oblikoval tudi kulturni program. Oktobra 1993 je dočkal postavitev in odprtje stalne paleontološke zbirke v Ruardovi graščini na Jesenicah. S tem dejanjem se mu je muzej oddolžil za dolgoleten trud. Razstava je celovito avtorsko delo saj je vse razstavljene eksponate Jože sam našel, prepariral, fotografiral, narisal in sodeloval tudi pri postavitvi. Do konca je z velikim veseljem sprejemal obiskovalce, zlasti tiste najmlajše in jih popeljal po razstavi. Izjemno zanimanje je tako vzbudil tudi na II. muzejskem salonu v Ljubljani, kjer se je ob njegovi stojnici vse dni kar trlo obiskovalcev. Zadnjo razstavo smo skupaj pripravili ob izidu poštne znamke Trilobit v letu 2000.

Batillaria diacanthina, trisni polži-mehkužci z obdobja trias (iz zbirke).

Od Jožeta Bediča smo se poslovili v sredo 20. februarja na pokopališču v Zgornjih Gorjah. Z njegovo smrtjo smo izgubili dragocenega sodelavca, ki je vsak svoj prosti trenutek preživel v naravi iščoč okamnele ostanke življenja izpred milijonov let. Vse najdbe je

prinašal v muzej, kjer jih je v svojem delovnem kabinetu prepariral, dokumentiral in v sodelovanju s strokovnjaki z vsega sveta strokovno obdelal. Za svoje delo je prejel kar nekaj priznanj med katerimi velja posebej omeniti Prešernovo nagrado za Gorenjsko in Zoisovo nagrado Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Največ so mu pomenila priznanja občudovalcev, ki jih je bilo mnogo ne le doma temveč po vsem svetu. Spomin nanj bo posledj živel na stalni razstavi jeseniškega muzeja, kjer so razstavljene najlepši primerki iz njegove bogate zbirke. Zbirka, ki jo je zapustil Jesenicam "je prava zakladnica in ni muzeja v Evropi, ki bi imel tako lepe in edinstvene karbonske ostanke", je zapisal prof. dr. Anton Ramovš, Jožetov dolgoletni sodelavec. Na častnem mestu je Trilobit Paladin Kaskia Bediči, ki so ga prav tako kot rod, ki mu pripada poimenovali po Jožetu Bediču.

Večji kos spodnjepernskega apnenca s pečji morskih lilij (iz zbirke)

Nataša Kokošinek
ravnateljica Gornjesavskega muzeja Jesenice

IDEJE SO ZRASLE V SRCIH MLADIH PO LETIH IN PO SRCU

V petek, 1. marca, je bilo svečano odprtje prostorov Mladinskega centra Jesenice (MCJ). Prostor se nahaja ob izhodu iz kina Železar. MCJ deluje v okviru Komisije za mlade, ki jo je imenoval

župan občine Jesenice. Poslanstvo, ki ga ima MCJ, je zaupano mladim. Ciljna populacija so torej mladi v starosti od 7. do 26. leta, učitelji, vzgojitelji, starši, animatorji in drugi zainteresirani; ki prosti čas razumejo kot skrb za zdravje, telesno kondicijo in razvijanje intelektualnih sposobnosti lastne osebnosti.

Dejavnosti MCJ bodo: organiziranje in izvajanje interesnih dejavnosti otrok in mladine, organiziranje mreže dogajanj za mlade, koordinacija dejavnosti in prireditev za mladino, ki jo organizirajo drugi zavodi, skupnosti, organizacije, društva in posamezniki, spremljanje interesov mladih in sodelovanje pri organiziranju kulturnih, izobraževalnih, športnih in "adrenalinskih" dejavnosti, informiranje in izvajanje akcij širšega pomena s poudarkom na spremljanju regijskih, vsedržavnih ali meddržavnih aktivnosti, organiziranje preventivnih programov s področja preprečevanja drog za potrebe pedagoških in svetovalnih delavcev ter šolske mladine v javnih zavodih s področja vzgoje in izobraževanja, svetovanje in pomoč mladim v stiski, posredovanje informacij o možnostih za potovanja, letovanja, organiziranje sejmov za nakup učbenikov in študijske literature in drugo. Zgoraj naštet je povzetek z zloženke, na kateri se MCJ predstavlja.

MCJ ima odprta vrata za mlade po letih in po srcu po naslednjem razporedu:

ponedeljek od 10. do 15. ure in od 16. do 18. ure

torek od 10. do 15. ure

sreda od 10. do 18. ure

četrtek od 10. do 15. ure

petek od 10. do 15. ure

Za dodatne informacije pokličite na telefonsko številko: 58 33 115 ali po elektronski pošti: center.mladih@Jesenice.net

Teja Rožič

NOVA GLEDALIŠKA PREDSTAVA TA BOL' TEATRA KULTURNO PROSVETNEGA DRUŠTVA JOSIP LAVTIŽAR KRANJSKA GORA

Dramska sekcija Kulturno prosvetnega društva Josip Lavtižar Kranjska Gora z imenom Ta bol' teater je bila ustanovljena leta 1997, ko je na odskih deskah zažvela njena prva komedija Poročil se bom s svojo ženo, pod vodstvom režiserke ga. Metke Dulmin. Od takrat pa do danes je Ta bol' teater pripravil že 5 uspešnih premier, ki so bile izbrane za srečanje slovenskih gledaliških amaterskih skupin Linhartove dneve, Ostrovharjeve dneve, srečanje Gorenjskih komedijantov in Čufarjeve dneve. Vsako izmed njih so uprizorili na najmanj 20 različnih odrih širom po Sloveniji in v zamejstvu.

Prizor iz komedije.

Z novo gledališko komedijo (že šesto po vrsti) se bodo domačemu občinstvu predstavili 12., 13. in 14. aprila 2002 v Ljudskem domu v Kranjski Gori. Eugene Labiche - GOSPOP EVSTAHIJ IZ ŠIŠKE je lahkotna Vaudevilska komedija v treh dejanjih, režiserka predstave je ga. Metka Dulmin.

Predstava je zelo radoživa z veliko glasbenimi in plesnimi vložki.

Zgodba na komičen način prikazuje medčloveške odnose, katerih vrednota so denar, spletke in skoki čez plot. Komedija gledalca razvedri in nasmeje. Igralci so gledališke like pod vodstvom režiserke ga. Metke Dulmin oblikovali zelo komično in dinamično, tako da je celotna predstava nabita z energijo in smehom.

Zato vas prisrčno vabim, da si predstavo ogledate. Nasvidenje na premieri.

Petra Milnar

DRUŠTVO BOLNIKOV Z OSTEOPOROZO

V drugem nadstropju upravne zgradbe Splošne bolnice Jesenice je sedež novo ustanovljenega "Društva bolnikov z osteoporozo".

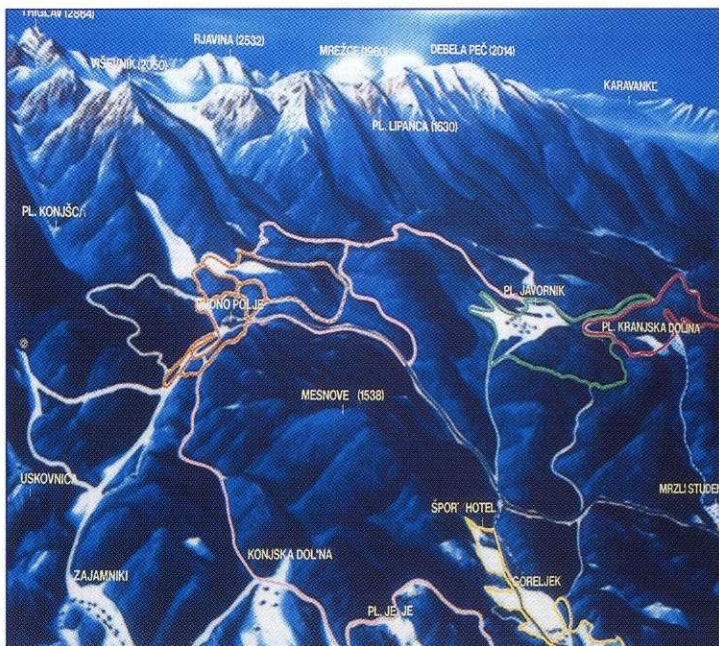
V načrtu imajo organiziranje predavanj o prehrani, zdravem življenjskem slogu, o zdravljenju in tudi na telesno dejavnost ne bodo pozabili.

Informacije o delovanju društva in članstvu, so vam na voljo vsak torek od 8.00 do 9.00 ure pri ge. Justinovi (tel. 04/5868-422) ali po elektronski pošti na naslov: osteoporoz@email.si

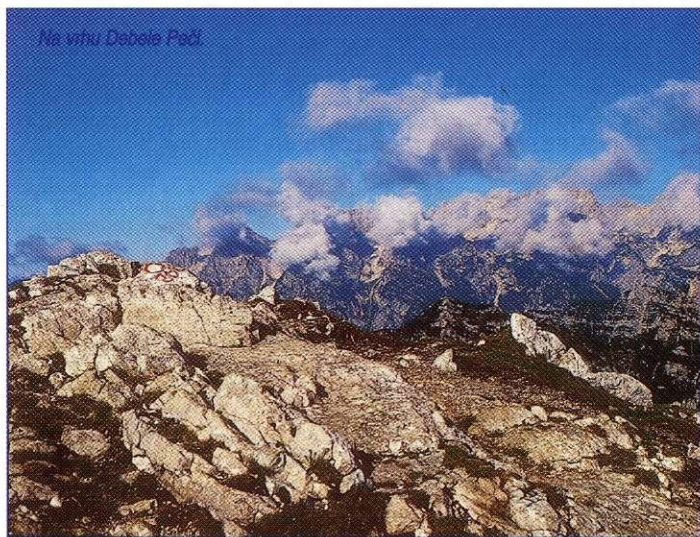
Teja Rožič

DEBELA PEČ

Najdaljša dolina, ki se zajeda v osrčje Triglavskega pogorja je Krma. Na vzhodu jo oklepajo strme stene Debele peči, Lipanskega vrha, Draška vrhova ter Tošč, zahodni del pa stene Rjavine, Luknje peči, Dimnikov in Macesnovca. Iz doline Krme vodi tudi pot na Triglav, ki je ena najdaljših in je primerna posebno v zimskem času. Dolino še posebno radi obiskujejo alpinisti, ki plezajo stene Debele peči in Velikega Draškega vrha. Naš cilj je tokrat dvatisočak Debeli peč, gora ki slovi kot lepo razgledišče. Pot nas ne bo vodila iz doline Krme, ampak iz prostrane planote Pokljuke, ki leži na višini med 1200 in 1500 m. Pokljuka je dostopna po cesti z Bleda skozi Gorje in tudi iz Bohinja. Na tej obširni planoti prevladujejo gozdovi, preprežena pa je tudi s številnimi gozdnimi cestami, tako da so planine, ki so bile prej opuščene, sedaj ponovno oživele. Ena izmed teh naj bi bila planina Javornik na višini 1287 m, do katere pripelje tudi gozdna cesta. Že s planine se nam ponujajo pogledi na Viševnik, Draška vrhova in Triglav, tako da je že sam obisk planine pravo doživetje. Planina Javornik naj bi bila tudi izhodišče naše poti na vrh Debele peči. S planine se odpravimo po kolovozu, ki pelje skozi gozd in po slabi uri hoje prispemo do planine Lipanca na višini 1633 m. Na planini stoji koča, ki jo upravlja planinsko društvo Bled. Slovi po toplem zavetju in prijetnem vzdušju, odprta pa je skozi vse leto. Od tu nadaljujemo proti severu skozi macesnov gozd do razpotja, kjer se na levo odcepi pot čez Lipanska vrata v Krmo, mi pa zavijemo na desno in se povzpne do glavnega grebena, kjer nas preseneti prostrana travnata ravnica. Steza nas nato vodi desno in čez nekoliko strmejšo travnato pobočje dosežemo vrh. Z vrha debele peči, nadmorska višina 2015 m, se nam ponujajo veličastni pogledi na Triglav, stene Rjavine, Luknjo peč, Dimnike in Macesnovec. Pogled se nam spusti tudi v dolino

RAZGLEDI Z DEBELE PEČI

Krme, ki je le redko kdaj v celoti obsijana s soncem. Očarani od pogledov na vse strani se lahko vrnemo v dolino po isti poti ali pa se vračamo po grebenu. Obiščemo lahko vrhove Brda (2009 m), Lipanski vrh (1968 m) ter Mrežice 1966 m visoko. Za hojo po grebenu porabimo okoli dve uri. Vsi ti vrhovi se dvigajo nad planino Lipanca, tako da se vse poti z vrhov končajo na planini, oziroma pri koči. Še spust na planino Javornik in za nami je čudovit dan, ki se nam bo zagotovo zapisal v spomin.

Vsak, ki živi z naravo, mu je v hribih razgled z vrha krona življenja, vsekakor pa tudi paša za oči, ki so utrujene od sive vsakdanjosti. Kdor ljubi gore in naravo, ne bo nikoli razočaran, saj gora ljubezen vrača in te edina nikoli ne bo prevarala.

PA SREČNO POT!

Tone Kelbi

ŠPIKOV KOT

Ste že oddali dohodnino?
Zdaj je ljubčki skrajni čas.
Naj podpremo domovino,
ker bi shirala brez nas.

Vendar vse močno preglejte,
če ni bojda kak nov štos,
in račune vse imejte,
da vas ne primejo - za nos.

A ker Acroni dost' odvaja,
plačuje davke, da je kaj,
in mi od tega še ostaja,
da bom dobil še nazaj!

Toda nekaj mi ni jasno.
Mi smo plačali vse takoj!
Zavlačevanje res ni špaso,
če je pri vračanju zasto.

Tako! Kreditiram jaz državo
in obresti nimam nič:
žal ne gre mi to v glavo.
Če ne bi plačal? Cel hudič!

Nas embargo že kaj šlata?
Hud je tale mister Bush.
Pločevina naša res ni zlata -
je jeklena, porkaduš!

Smo predobro ga gostili.
Brdo, Bled, morda še kaj,
zdaj kľofuto smo dobili.
Tako nam vrača tolovaj!

In zdaj praznik spet prihaja,
se ga nestrpno veselim.
šunka, pirhi, vse od kraja -
pospravim res vse, kar dobim.

Le z jajci se mi ne izteče,
nastane večer mi problem.
Naj barvam zeleno, modro,
rdeče?
zamerit strankam se ne smem.

Kar na črno jih bom "štrihal",
pritisnil nanje nekaj pik,
posteljnino bom "poglihal"
in se zleknil.

Boter Špik

A kakšen je moj štrudl, pardon, jabolčni zavitek!? Kos suhega kruha in jabolko.

Zadnjič mi je nekdo dejal, da smo nekako pesniki pred časom, ki ga živimo.

Točno! Jaz sem zapravil že za tri plače vnaprej.

MARJETA IN DRAGEC

(Humoreska)

V kuhinjo se primaje lepo oblikovana ženka:

"Ljubček, ali veš, da bova čez teden praznovala peto obletnico poroke?"

On prikimava, jo gleda, ve, da nekaj želi.

"Bova praznovala doma? Bo cenejše", reče, ker ve, kako varčen je.

"Kupil ti bom zlato zapestnico. Ne, ne, meni se zdi lepša srebrna."

"Ja, dragi moj, srebro mi res bolj ugaja. A rože? Bi vrtnice?"

"Mislim, da so marjetice lepše v svoji nedolžni belini."

"Ja, marjetice, to si tako lepo povedal. Marjetice so krasne. Bova praznovala s pečenko? Kokoško? Ali purana?"

"Kokoška bo kar primerna. A če hočeš, naredi zrezke iz soje. So bolj zdravi."

"In cenejši", doda ona. "Vem, kako si varčen."

On nadaljuje:

"Bova pila kaj? Spodobi se. Pet let je precej."

Ona ima nasvet:

"Kupila bova chardonnay. Ti je všeč?"

"Ja", reče Dragec, "najljubša moja pijača je. A mislim, da je cenejši rizling. Vesel sem, ker s teboj lahko tako odkrito govorim."

"Ja", se razveseli ona, "rizling bo pravo vino. Ti pa znaš izbirati. Naj povzamem in zapišem". V rokah ima ona že papir in svinčnik.

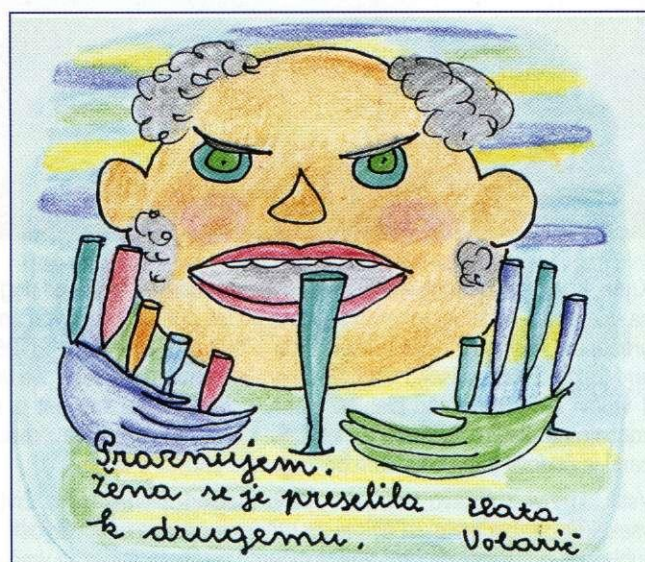
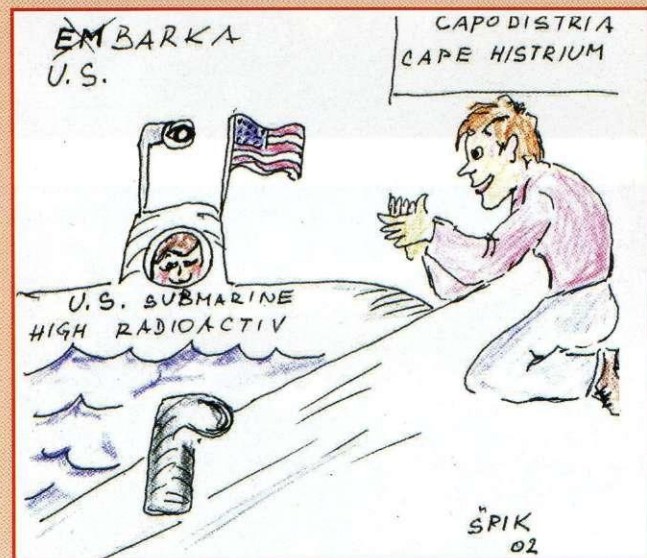
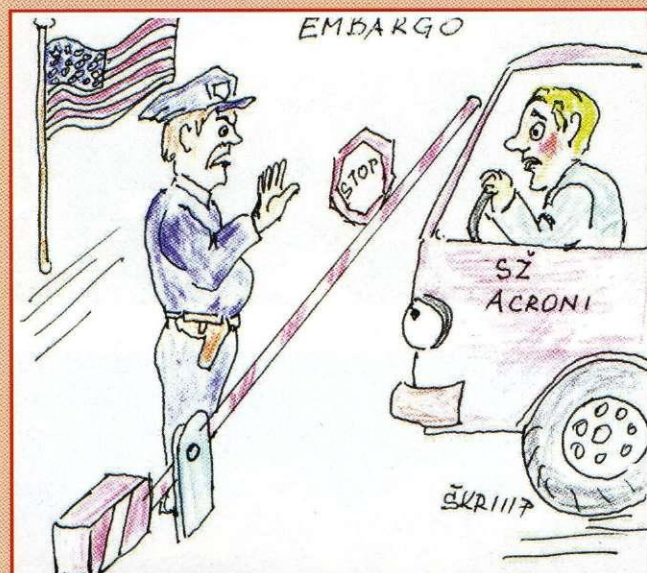
"Torej. Srebrna zapestnica, bele marjetice, kokoška in rizling. Sem kaj izpustila?"

"Mislim, da nisi. Spomni se še česa, saj nisva revna!"

Ona malo pomisli in reče:

"Veš kaj, najcenejše bo, če preloživa praznovanje na čas čez naslednjih pet let."

Zlata Volarič

Naprodaj nismo Slovenci nikdar! je dejal naš pesnik. UPS!

Zaradi svojega izgleda se sploh več ne sekiram. V vsakem primeru sem lepši od Sester.

AKTIVNOSTI DMIT V LANSKEM LETU

(Nadaljevanje in konec)

Drugi jesenski izlet je bil v Nemčijo na ogled Tehničnega muzeja v Muenchnu

V zgodnjih jutranjih urah smo 12. oktobra odšli z Jesenic. Peljali smo se skozi Karavanški predor v Avstrijo. Nadaljevali smo skozi Ture, mimo Salzburga, na Bavarsko v Nemčiji. Naš cilj je bil obisk tehničnega muzeja v prestolnici Bavarske – Muenchnu.

Tehnični muzej je v središču mesta ob reki Isar. To je velika zgradba z mnogimi prostori, kjer so razstavljeni tehnični predmeti in naprave. Poleg tega je možno videti delovanje in razvoj posameznih naprav na maketah, televiziji ter celo v naravni obliki. Predstavljena so različna področja: elektrika, telefonija, matematika, kemija, fizika, astronomija, tekstil, lesarstvo, metalurgija, vlaki, kolesa, motorna kolesa, avtomobili, letala, naravni pojavi, ladje, podmornice, rakete, računalniki in še nekatere. V zgornjem delu zgradbe je planetarij s teleskopom. V kletnih prostorih je prikazan rudnik soli in rude ter premogovnik. Pri tem so razstavljene pripadajoče naprave in predelava posameznih surovin. V muzeju se je možno tudi okrepčati. Med ogledom smo opazili, da nismo edini slovenski obiskovalci. Veliko šol pripelje sem svoje učence, dijake in študente. Pridejo tudi posamezniki. Po ogledu smo se odpeljali v nakupovalno središče. Tu smo se že srečali z cenami v eurih.

Pozno popoldne, v lepem, toplem jesenskem dnevu smo se vračali nazaj proti domu. Videli smo, da je muzej res vreden ogleda, saj ga vsak dan obišče veliko ljudi s celega sveta. Nekateri so bili tako navdušeni, da so predlagali ponovitev ogleda čez nekaj let.

V oktobru smo ob dveh izletih pripravili tudi predavanje o Turčiji. Razen predelov, ki smo jih videli v pomladanskem izletu, smo na diapozitivih spoznali tudi ostale. Videli smo kraje ob Črnem morju, sredozemski del in vzhodne gorate dele. Predaval je vodja agencije Oskar iz Kranja v upravni stavbi Acronija.

V decembru smo v Kazini na Jesenicah imeli občni zbor in v nadaljevanju praznovanje stanovskega praznika svete Barbare. Bilo je odlično vzdušje s pomočjo glasbe. Z obiskom sta nas počastila direktor Acronija, dr. Vasilij Prešeren in njegov namestnik Ljubo Osovnikar.

V letu 2002 bomo nadaljevali z enakim programom kot v minulem letu. Prvo bo smučanje na Voglu in konec aprila večdnevni izlet na Kreto.

Marjan Mencinger

Pomlad je nepreklicno tu. Vse več ljudi vidim v rožcah...

Ne bojte se prvega aprila. Nategnili vas bodo tudi kak drug dan. Prvi april je na velikonočni ponedeljek. Na svoj račun bodo prišli tudi lažni kristjani.

Bolje je biti alkoholik kot deloholik. Si na koncu šihata manj zmatran.

Življenje je polno katastrof. Napredek je ena izmed njih...

Če imate težave, ne sprašujte advokatov! Vprašajte Špika! v obeh primerih bo odgovor neresen in neuporaben - Špikov bo zastoj.

Pomlad je tu! Ceste so lepo zacvetele.

PRAZNIK OBČINE JESENICE

POGOVARJALI SMO SE Z ŽUPANOM

20. marca Občina Jesenice praznuje. Železarna ji je krojila usodo dolga leta, zdaj se srečuje s sanacijo opuščenih železarskih površin. O tem in tudi drugih pomembnih projektih smo se pogovarjali z županom Borisom Bregantom.

Na prostoru bivše aglomeracije so porušeni vsi objekti razen dimnika. Zgrajen je most čez reko Savo. Kako napreduje projekt "Poslovna cona Jesenice"? S tem so prav gotovo povezane opuščene železarske površine - last države. Ali se je prevzem le-teh že začel?

Projekt »Poslovna cona Jesenice« poteka na več ravneh. Glavna aktivnost je usmerjena v usposabljanje površin za nove namene uporabe. V izgradnji so infrastrukturni objekti, ki bodo omogočali dostopnost, pretočnost in možnost priključkov na komunalne naprave (kanalizacija, vodovod, plinovod, električna energija). Pridobljeno je gradbeno dovoljenje za vzdolžno povezovalno cesto od Elima na Hrušici do Finžgarjeve ceste na Slovenskem Javorniku ter prečne povezave preko novega mostu čez Savo do Delavske ulice, od glavnega vhoda v železarno do vzdolžne ceste ter od Obratne ambulante do vzolžne ceste. V okviru cest je predvidena vsa kanalizacija in kolesarska steza. Vzporedno s cesto bo prestavljen industrijski tir od Lesnine do Sava žerjava. Trenutno je zgrajen most. V delu so cestišča od Lesnine do bloka in od glavne pisarne do Sava žerjava s priključki na nov most. Ta dela bodo zaključena do avgusta 2002.

15. marca je bil objavljen razpis za ostali del cestišč z nadvozom pri mostu bohinjske železnice. Ta dela bodo zaključena do konca leta 2003.

Za vsa opisana dela je zaključena finančna konstrukcija, v kateri sodelujejo:

	v EUR x 1000
PHARE	2.700 EUR
Proračun RS	1.000 EUR
Razvojni projekti	1.200 EUR
Občina Jesenice	3.500 EUR
Acroni	200 EUR
Gradis	300 EUR
Ostali izvajalci in priključki	1.500 EUR
SKUPAJ	10.400 EUR

Iz podatkov se vidi, da je upoštevanje rušitvena dela in prestavitve posameznih energetskih naprav, to največji projekt, v katerem je delež občine Jesenice dominanten.

Vzporedno z izgradnjo poteka priprava prostorskih dokumentov za uporabo novopridobljenih površin. S potencialnimi koristniki pripravljamo več zazidalnih načrtov, ki naj bi bili gotovi in veljavni do konca letošnjega leta. Pripravlja se »prospekt«, ki bo vseboval podatke o razpoložljivih površinah, prostorsko ureditvene pogoje, pogoje nakupa in gradnje, ter ceno. Na ta način bodo lastniki lahko že v letošnjem letu interesentom ponudili površine, ki jih bo možno opremljati v letu 2003 in koristiti od leta 2004 in naprej.

Vse naloge koordinira v februarju ustanovljen Konzorcij »Poslovni park«, kjer odločitve sprejemajo skupaj: UE Jesenice, Občina Jesenice, Železarna Jesenice in RAGOR. Sodelujejo pa vsi ostali ponudniki in nekateri izvajalci del.

Država torej ni vložila zemljišč, pač pa sodeluje pri izgradnji infrastrukture.

Prvi koristniki novo pridobljenih površin se že pogajajo z lastniki za odkup. Del površin je prodanih pred sprejetjem prostorske dokumentacije in pričakujemo zaradi tega kar nekaj zapletov.

Prizadevanja, da bi postali mestna občina, kar bi nam zagotovilo večji občinski proračun in še nekatere druge ugodnosti, so bila tudi tokrat zama. Kljub vsemu, je mesto v zadnjih letih doživelo kar nekaj sprememb - ureditev dela ceste skozi mesto, obnova Gledališča Toneta Čufarja, RAGOR in verjetno še veliko drobnih stvari, za katere vedo le prizadeti posamezniki ali pa prebivalci določenih območij. Precej govoraje že bilo o ureditvi tržnice, avtobusne postaje. Kdaj bo prišlo do uresničitve teh projektov? Kaj lahko občani pričakujemo že v tem letu?

Jožefov sejem-ena od prireditev ob prazniku občine.

Prizadevanja za pridobitev statusa mestne občine se kljub odklonilnemu stališču Vlade RS nadaljujejo. Ker je Državni zbor RS na redni seji dne 21.2.2002 potrdil pogoje za pridobitev statusa mestne občine, bomo izkoristili vsa pravna sredstva preko Ustavnega sodišča RS.

Nesporno je namreč, da so Jesenice po svoji geografski legi in dejavnostih na vseh področjih, ki jih določa 13. člen Zakona o lokalni samoupravi, primerne za ta status. Vse aktivnosti, ki jih izvajamo na področju organiziranja in pridobivanja prostorskih ter drugih možnosti razvoja terciarnih in kvartarnih dejavnosti, pa samo dokazujejo našo dolgoročno usmerjenost v oblikovanje upravnega centra Zgornjesavske doline.

V letu 2002 predvsem nadaljujemo z deli pri urejanju kulturnih in športnih objektov ter selitvi upravnega centra na območje nekdanje uprave Železarne Jesenice.

Nadaljujemo dela v športni hali, balinišču Baza, letnem kopališču, kulturnem centru Čufarjev trg in urejanju Zdravstvenega doma z izgradnjo dvigala.

Že v prihodnjem letu se v bivšo zgradbo »Pokojninskega« seli Center za socialno delo. Trudimo se, da bi v letu 2003 preselili občinsko upravo v »Glavno pisarno« in začeli z urejanjem »Kadrovskega« za potrebe Upravne enote in »Delavskega doma« za novo Policijsko postajo.

Poleg denarja se zatika tudi pri urejanju lastništva zaradi še vedno nerešenih hipotek.

Poseben poudarek je dan urejanju muzejskega kompleksa Stara Sava, kjer naj bi poleg preureditve Kasarne za potrebe Glasbene šole že v naslednjih dveh letih uredili tudi tržne in parkovne površine na območju od Hermanovega mostu do mostu bohinjske železnice, ter med Prešernovo cesto in reko Savo.

Tudi naše mesto se srečuje s težavami zasvojenosti mladine in vsemi posledicami, ki iz tega izhajajo. Prvi korak smo že naredili z odprtjem mladinskega centra. Kakšni so načrti za naprej?

Center za mlade je bil odprt 1. marca 2002 v prostorih Kulturnega centra na Čufarjevem trgu. Že od prvega dne je v Centru zelo živahno ter kaže na potrebo po taki ustanovi in ustrezno izbrani lokaciji. Center je začel oblikovati programe dejavnosti. Z dobro koordinirano akcijo in sodelovanjem občine in tudi gospodarstva bo prav gotovo zaživel in dal zelene rezultate. Občina sodeluje s ponudbo možnosti na področjih kulture, športa, zabave in šolstva. Od gospodarstva pa pričakujemo pomoč pri opremljenosti centra (računalniki, naprave za smotno koriščenje prostega časa, itd.) ter pri nudenju oglada dejavnosti, predstavitve in podobno.

Jeseniški župan Boris Bregant in malček sta slovesno odprla Mladinski center Jesenice.

Še posebno za poletne mesece lahko rečemo, da so Jesenice lepo urejene. Komunalno podjetje srbi za zelenice in nasade cvetja. Skrb za zdravo, lepo in čisto okolje je v zadnjem času vse bolj pomembna. Pripravljamo se za vstop v Evropo. Po mednarodnih standardih bo potrebno pri novih naložbah upoštevati tudi ekološke standarde. Težko pa bo sanirati zatečeno stanje in umiriti občane. Na tem področju se večkrat srečate z Acronijem.

Sodelovanje med Acronijem in Občino na področju ekologije je kljub kritikam dobro. Spremljamo podatke o razvojnih projektih in skupaj izvajamo monitoring emisij in imisij. V programu je projekt celovitega nadzora stanja okolja in vplivov industrije. Občani in občinska uprava pa od lastnikov pričakujemo tudi ustrezno vključevanje v reševanje posledic vpliva industrije na okolje.

Gospodu županu se za prijaznost iskreno zahvaljujemo z željo, da se načrtovano čimprej uresniči.

L.M.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Geslo iz prejšnje nagradne križanke se glasi: **V FEBRUARJU GORKO, MARCA BOMO ZA PEČJO.**

Izmed pravih rešitev je žreb izbral naslednje:

- 1.nagrada: **UROŠ SMOLEJ**, Dovje 59, 4281 Mojstrana;
- 2.nagrada: **MARIJA KRIVEC**; Titova 1/a, 4270 Jesenice;
3. nagrada: **DRAGO DOKL**, Titova 2, 4270 Jesenice.

Nagrade boste prevzeli osebno na blagajni Acronija (v upravni stavbi na Koroški Beli - pritličje levo) vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR DRAGO RONNER	STEZICA	TVORBA NA NEBU	ŽIVALSKI POTOMEČ	JUŽNOAM. SVINJI PODOBNA ŽIVAL	SPARK JE ANGL. PISATELJ	ŽIVEC	ALFRED NOBEL	IZMENA POSADKA	PREBIV. ISTRE	AMERIŠKI IGRALEC (ROBERT)	PEKARI JE JUŽNO- AMERIŠKA ŽIVAL	VISOKA KOPA SENA, SLAME	LIDIJA OSTERC	NAJVIŠJA GORA GRČIJE	ŽIVLJE- NJSKA POT	SL. PEVKA (MAJDA)
HRUP. TRUŠE					KRAJŠE BESEDILO ČAKKA						PTICA VLAŽNIH GOZDOV					
STANJE OBLEČEN. ČLOVEKA											NAŠ DENAR LUTECIJ					
POLAGA- LEC TLAKA							STOJALO PRISTAŠ MONIZMA						MEHKO USNJE KRAJ PRI SMOKUČU			
GESLO																RIMSKI HIŠNI BOG
JAPONSKI REŽISER KUROSAVA						HRVAŠKI SKLADAT. (KRSTO)					VNETJE SLUZNICE	NEMŠKI AVTO OČKA, ATEK				
OLIMP JE GORA V GRČIJI	OGRAJEN PROSTOR ZA ŽIVALI	ČOP IZTOK NATRIJEVA SPOJINA			TEKOČINA ZA NARKOZO	REKA NA TAJSKEM KRAJ V SL. GORICAH				KOPALNA BANJA OBROK HRANE				RADIJ ČIŠČENJE		
SL. PESNICA (MAJDA)				AM. IGRAL. WALLACH SVETOVNO MORJE				AMERIŠKA IGRALKA ELENIK	PANJ Z MATICAMI UMETNIŠKI PLES							
KONEC GESLA															STARA ENOTA ZA TLAK	DRŽAVA SADAMA HUSEINA
ELSA TRIOLET			UPRAVNO SREDIŠČE HUMORIST. PUTRIH									ESTONCI NEZNANKA V MATEMAT.				
ANTIČNA TROVES- LAČA						SODOBNIKI KELTOV ANA ROJE							TRENJE OTO PESTNER			
MAJHNA PREPROSTA HIŠA					MAJHEN RAK						PRITOK SAVE V KRANJU					
GENERAL SEKRETAR OZN (KOFI)					LIVADA						ANGLEŠKA PISATELJ. (MURIEL)					

1. nagrada: 5.000 tolarjev,
2. nagrada: 4.000 tolarjev,
3. nagrada: 3.000 tolarjev.

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 10. aprila 2002 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI d.o.o., C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA".

Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev..

PRIMEK IN IME: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

POŠTA: _____

GESLO:

odreži

KVIZ O ZGODOVINI ŽELEZARSTVA

Letos so že drugič v okviru praznovanja občinskega praznika pod pokroviteljstvom Občine Jesenice pripravili v Gornjesavskem muzeju kviz iz poznavanja zgodovine mesta. Tekmovali so učenci na nižji in višji stopnji, dijaki ter študenti, letošnja tema pa je bila zgodovina železarstva.

Tekmovalce so pripravljale mentorice-učiteljice in profesorice na posameznih šolah. Gradivo so jim pripravili v Gornjesavskem muzeju že v začetku februarja. Sledila so predavanja z diapozitivi o zgodovini železarstva za vse tekmovalne razrede, ki sta jih izvedli direktorica Gornjesavskega muzeja Nataša Kokošinek in kustosinja železarske zbirke Irena Lačen Benedičič. Najprej so učenci tekmovali na šolskih tekmovanjih. Najboljši so se uvrstili v finale in pokazali svoje znanje na kvizu 13. marca 2002.

Tekmovali so po trije tekmovalci iz vsake tekmovalne skupine. Tekmovalni skupini je bilo postavljenih po 9 vprašanj, ki so bila vrednotena glede na težavnost prva tri po eno točko, druga tri po dve in zadnja tri po tri točke. V primeru izenačenja točk so ekipe odgovarjale na dodatna vprašanja. Vse nejasnosti je sproti reševala strokovna komisija v sestavi Irena Lačen Benedičič, Nataša Kokošinek in Zoran Kramar.

Za tehnično izvedbo in predstavitev v PowerPoint-u je poskrbela profesorica računalništva iz Srednje šole Jesenice, Lilijana Tkalec. Tekmovalci so bili zelo dobro pripravljeni in pokazali veliko znanja, uvrstili pa so se takole:

Nižja stopnja (učenci 4. in 5. razredov osnovnih šol):

mesto: Osnovna šola Toneta Čufarja in Osnovna šola Prežihovega Voranca,

mesto: Osnovna šola Koroška Bela,

mesto: Osnovna šola Poldeta Stražišarja.

Višja stopnja (učenci 6. - 8. razredov osnovnih šol)

mesto: Osnovna šola Koroška Bela,

mesto: Osnovna šola Prežihovega Voranca,

mesto Osnovna šola Toneta Čufarja.

Srednje šole in Klub študentov Jesenice,

mesto: Gimnazija Jesenice,

mesto: Srednja šola Jesenice in Klub študentov Jesenice.

Za nagrado bo prvo uvrščene ekipe popeljal aero-taxi na ogled Jesenic, prav vsi tekmovalci in mentorice pa so si prislužili enodnevni izlet v Rogatec.

Popoldne je dogajanje v do zadnjega kotička polni kino dvorani popestril Sebastijan s svojim nastopom, ki je že tako visoko temperaturo navijačev še povečal. Med mladimi smo preživeli prijeten in koristen večer, saj smo nehote tudi sami razmigali možgane.

Tri vprašanja iz zgodovine železarstva zastavljamo tudi vam, bralcem Novic. Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali tri nagrajence, ki si bodo lahko brezplačno ogledali zbirke v Gornjesavskem muzeju Jesenice.

1. Kako se je imenoval postopek, ki so ga v prvi polovici 19. stoletja uporabljali za predelavo grodlja v jeklo?
2. Katera ruda je bila odločilna za pridobitev feromangana in v katerem plavžu so ga pridobili prvi na svetu?
3. Kaj je hunt?

Odgovore napišite na dopisnico in jih pošljite na naslov: SŽ Acroni, d.o.o. Uredništvo Novic, Cesta Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice, s pripisom "Nagradna vprašanja".

Podelitev nagrad - prvouvrščene bo Aero-taxi popeljal gledat Jesenice iz zraka, vsi tekmovalci pa so si prislužili enodnevni izlet v Rogatec.

Jesenice nekdaj.

Sebastijan in navdušena mladež.